

Protokół

kontroli planowej przeprowadzonej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach w dniach od 16.07.2019 r. do 6.08.2019 r. przez mgr [REDAKTOWANO] głównego specjalistę Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy, [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] inspektorów Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy na podstawie upoważnień, odpowiednio nr 0052.1/177/19, 0052.1/178/19, 0052.1/179/19 z dnia 11.07.2019 r. wydanych przez Prezydenta Miasta Tychy.

Zakres kontroli:

Księgowość i sprawozdawczość, gospodarka majątkiem trwałym oraz gospodarność i celowość dysponowania przyznanymi środkami budżetowymi w okresie od 1.01.2017 r. do dnia kontroli oraz w zakresie realizacji wniosków pokontrolnych.

1. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz.506 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 511),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351.),
- Zarządzenie nr 0050/379/15 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie Regulaminu przeprowadzania kontroli przez pracowników Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy.

2. Dane identyfikujące jednostkę

2.1. Podstawa prawna funkcjonowania jednostki:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 511),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1282),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.),
- Statut Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach wprowadzony Uchwałą Nr 0150/XXXII/716/09 Rady Miasta Tychy z dnia 25 czerwca 2009 r.

2.2. Organizacja, przedmiot i zakres działania kontrolowanej jednostki:

Zgodnie ze Statutem Powiatowy Urząd Pracy w Tychach (zwany dalej PUP w Tychach) jest jednostką budżetową nieposiadającą osobowości prawnej, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej. Zwierzchnictwo nad PUP w Tychach sprawuje Prezydent Miasta Tychy. PUP w Tychach obejmuje zakresem swojego działania obszar Miasta Tychy oraz Powiat Bieruńsko – Łęczyński. Urząd prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych dla jednostek budżetowych. Podstawą gospodarki finansowej jest roczny plan finansowy obejmujący dochody i wydatki. Urząd do realizacji zadań może pozyskiwać środki finansowe z innych źródeł, zwłaszcza bezpośrednio z funduszy celowych oraz środków Unii Europejskiej, a także innych źródeł określonych w odrębnych przepisach. Powiatowy Urząd Pracy w Tychach realizuje zadania:

1. samorządu powiatu z zakresu polityki rynku pracy określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
2. z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z późn. zm.).

PUP w Tychach przy realizacji swoich zadań współdziała z organami, organizacjami i instytucjami, które zajmują się problematyką zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu.

2.3. Kierownictwo jednostki:

- mgr [REDAKTOWANE] – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach od 11.02.2009 r. do nadal,
- mgr [REDAKTOWANE] – Główna Księgowa Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach od 26.11.2004 r. do nadal,

3. Dokumentacja poddana kontroli

- Unormowania wewnętrzne regulujące działalność jednostki,
- Sprawozdania Rb-28S, Rb-27S oraz Rb-N i Rb-Z za okresy wskazane w protokole,
- Sprawozdanie finansowe za 2018 r.,
- Zestawienia obrotów i sald za okresy wskazane w protokole kontroli,

- Dokumentacja dotycząca ewidencji i gospodarki majątkiem trwałym,
- Wrywkowo dokumenty źródłowe, wyciągi bankowe dotyczące poniesionych wydatków oraz osiągniętych dochodów w 2018 r. oraz 2019 r.,
- Losowo wybrane kartoteki wynagrodzeń i akta osobowe pracowników, którzy otrzymali nagrody jubileuszowe oraz odprawy rentowe i emerytalne,
- Wrywkowo dziennik za 2018 r. oraz 2019 r.,
- Dokumentacja dotycząca obrotu gotówkowego,
- Dokumenty związane z udzielonymi zamówieniami publicznymi,
- Dokumentacja związana z ustaleniem odpisu i gospodarowaniem środkami ZFŚS w 2018 r.

4. Ustalenia kontroli

4.1. Księgowość i sprawozdawczość jednostki

Działalność kontrolowanej jednostki uregulowano m.in. następującymi unormowaniami wewnętrznymi:

- Zarządzeniem nr 20/17 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu przyjętych zasad Polityki Rachunkowości obowiązujących w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach w podziale na:
 - Dział I – Zasady ewidencji i metody wyceny aktywów i pasywów,
 - Dział II – Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne,
 - Dział III – Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowych,
 - Dział IV – Gospodarka kasowa,
- Zarządzeniem nr 3/18 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 15 stycznia 2018 r. zmieniające zarządzenie nr 20/17 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu przyjętych zasad Polityki Rachunkowości obowiązujących w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach,
- Zarządzeniem nr 7/19 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 19 marca 2019 r. zmieniające zarządzenie nr 20/17 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu przyjętych zasad Polityki Rachunkowości obowiązujących w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach,
- Zarządzeniem nr 10/15 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Inwentaryzacyjnej dla Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach,

- Zarządzeniem nr 27/2012 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 18 czerwca 2012 r. w sprawie zasad przydzielania środków ochrony indywidualnej, odzieży roboczej, obuwia roboczego oraz przydzielania i obliczania ekwiwalentu pieniężnego za pranie odzieży roboczej dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach,
- Zarządzeniem nr 24/10 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 1 marca 2010 r. w sprawie wprowadzenia procedury refundacji zakupu okularów korygujących wzrok dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach zatrudnionych na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe,
- Zarządzeniem nr 7/14 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu postępowania w sprawach o zamówienia publiczne, oraz udzielania zamówień o wartości szacunkowej poniżej 14 000 euro,
- Zarządzeniem nr 12/14 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu postępowania w sprawach o zamówienia publiczne oraz udzielania zamówień o wartości szacunkowej poniżej 14 000 euro,
- Zarządzeniem nr 24/09 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach wraz ze zmianami,
- Zarządzeniem nr 2/12 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Wynagradzania Pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach wraz ze zmianami,
- Zarządzeniem nr 1/10 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 4 stycznia 2010 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych PUP wraz z aneksami.

Dokonując kontroli sprawozdawczości budżetowej jednostki weryfikacji poddano sprawozdania Rb-28S w zakresie planu, zaangażowania, wydatków wykonanych i zobowiązań z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych za:

- IV kwartał 2017 r.,
- II i IV kwartał 2018 r.,
- I kwartał 2019 r.

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji danych wykazanych w ww. sprawozdaniach z przedłożonymi do kontroli zestawieniami obrotów i sald, **stwierdzono niezgodność danych w zakresie:**

- **planu**, w sprawozdaniu za:
 - II kwartał 2018 r. w dziale 853 *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej* i rozdziale 85395 *Pozostała działalność*, co przedstawia poniższa tabela:

paragraf klasyfikacji budżetowej		dane wykazane w sprawozdaniu	dane z zestawienia obrotów i sald	różnica
3037	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych – udział EFS	2 917	3 393	- 476
3039	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych – udział EFS – udział budżetu państwa	129	187	- 58
3117	Świadczenia społeczne – udział EFS	8 673	8 303	370
3119	Świadczenia społeczne – udział budżetu państwa	196	152	44
4117	Składki na ubezpieczenia społeczne – udział EFS	6 686	6754	- 68
4119	Składki na ubezpieczenia społeczne – udział budżetu państwa	316	323	- 7
4127	Składki na Fundusz Pracy – udział EFS	585	610	- 25
4129	Składki na Fundusz Pracy – udział budżetu państwa	35	38	- 3
4177	Wynagrodzenia bezosobowe – udział EFS	15 886	15 687	199
4179	Wynagrodzenia bezosobowe – udział budżetu państwa	143	119	24

Z przedłożonego do kontroli dziennika za 2018 r. wynika, iż zmiany planu na koncie 980 w ww. pozycjach klasyfikacji budżetowej, zgodnie z zarządzeniem nr 0050/77/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 28.02.2018 r., zostały wprowadzone do ksiąg rachunkowych jednostki dopiero we wrześniu, tj. dokumentem PK(7.1.3.AZ030) 14/2018 z dnia 12.09.2018 r. Powyższe oznacza, że już w I kwartale 2018 r. konto 980 wykazywało błędne dane.

- I kwartał 2019 r. w dziale 853 *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej*, rozdziale 85333 *Powiatowe urzędy pracy* wykazano w: § 4010 *Wynagrodzenia osobowe pracowników* kwotę 2 643 434 zł, w § 4120 *Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych* kwotę 74 752 zł, a z zestawienia obrotów i sald wynikały kwoty odpowiednio 2 643 284 zł (różnica w kwocie 150 zł), 74 902 zł (różnica w kwocie ze znakiem minus 150 zł). Również w § 4410 *Podróże służbowe krajowe* wykazano kwotę 10 800 zł, a z zestawienia obrotów i sald wynika kwota 11 000 zł (różnica w kwocie ze znakiem minus 200 zł) oraz w § 4610 *Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego* wykazano kwotę 200 zł, natomiast w zestawieniu obrotów i sald brak w rozdziale 85333 § 4610 (różnica w kwocie 200 zł). **Zmiany w planie, zgodnie z zarządzeniem nr 0050/55/19 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 14.02.2019 r., ujęto w księgach rachunkowym dopiero w maju 2019 r., dokumentem PK(BU)87/2019 z dnia 31.05.2019 r.**

W trakcie kontroli udzielono wyjaśnienia, że dla konta 980 prowadzona jest odrębna ewidencja w programie Excel, a dane do sprawozdania wprowadzane są ręcznie zgodnie z tą ewidencją. Nie zmienia to faktu, że po wprowadzeniu danych do sprawozdania, należy sprawdzić je z zestawieniem obrotów i sald konta 980.

- **zaangażowania:** w sprawozdaniu Rb-28S za II kwartał 2018 r. w dziale 853 *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej* rozdziale 85333 *Powiatowe urzędy pracy*, gdzie w § 4110 *Składki na ubezpieczenia społeczne* wykazano kwotę 450 600,09 zł oraz w § 4120 *Składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych* wykazano kwotę 60 113,58 zł, podczas gdy z zestawienia obrotów i sald wynikają odpowiednio kwoty 450 600,02 zł oraz 60 113,65 zł, tj. różnica w kwocie 0,07 zł.

- **wydatków wykonanych:** we wszystkich poddanych kontroli sprawozdaniach Rb-28S wykazano w niektórych pozycjach niezgodność danych z zestawieniem obrotów i sald, tj. stroną Ma konta 130 *Rachunek bieżący jednostki*. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.) na stronie Ma konta 130 ujmuje się kwoty zrealizowanych wydatków budżetowych zgodnie z planem finansowym jednostki. Natomiast zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 z późn. zm.) w kolumnie "Wydatki wykonane" wykazuje się zrealizowane wydatki na podstawie danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego (...). Przykładowo w sprawozdaniu za:

- I kwartał 2017 r. wykazano poszczególne salda konta 130 w rozdziale 85333 w § 3020 kwotę 3 270,75, w § 4010 kwotę 2 461 048,90 zł, w § 4110 kwotę 466 735,49 zł, w § 4210 kwotę 20 373,59 zł, w § 4220 kwotę 2 168,70 zł, a w § 4360 kwotę 759,61 zł oraz w rozdziale 85395 w § 4610 kwotę 650 zł. Natomiast w zestawieniu obrotów i sald strona Ma konta 130 wykazywała odpowiednio kwoty: 3 308,02 zł (różnica 37,27 zł), 2 486 790,90 zł (różnica 25 742 zł), 470 861,09 zł (4 125,60 zł), 20 638,02 zł (różnica 264,43 zł), 2 230,14 zł (różnica 61,44 zł) oraz w rozdziale 85395 w § 4610 710 zł (różnica 60 zł),

- II kwartał 2018 r. wykazano poszczególne salda konta 130 w rozdziale 85333 w § 4010 kwotę 1 204 955,90 zł, w § 4210 kwotę 9 575,97 zł, w § 4300 kwotę 31 861,56 zł, a w § 4410 kwotę 3 751,75 zł. Natomiast w zestawieniu obrotów i sald strona Ma konta 130 wykazywała odpowiednio kwoty: 1 205 516,90 zł (różnica 561 zł), 9 599,39 zł (różnica 23,42 zł), 31 863,57 zł (2,01 zł), 3 793,75 zł (różnica 42 zł),

- IV kwartał 2018 r. wykazano poszczególne salda konta 130 w rozdziale 85333 w § 4010 kwotę 2 533 218,58 zł, w § 4210 kwotę 22 547,48 zł, w § 4220 kwotę 3 032,79 zł, w § 4300 kwotę 71 824,03 zł, w § 4410 kwotę 8 091,01 zł, w § 4440 kwotę 75 838,77 zł, w § 4610 kwotę 310,58 zł. Natomiast w zestawieniu obrotów i sald strona Ma konta 130 wykazywała odpowiednio kwoty: 2 534 340,58 zł (różnica 1 122 zł), 22 609 zł (różnica 61,52 zł), 3 251,62 zł (218,83 zł), 71 876,04 zł (różnica 52,01 zł), 8 459,01 zł (różnica 368 zł), 76 376 zł (różnica 537,23 zł), 484,12 zł (różnica 173,54 zł),
- I kwartał 2019 r. wykazano poszczególne salda konta 130 w rozdziale 85333 w § 4010 kwotę 636 919,25 zł, w § 4210 kwotę 5 584,15 zł, w § 4220 kwotę 590,73 zł, § 4410 kwotę 2 229,07 zł. Natomiast w zestawieniu obrotów i sald strona Ma konta 130 wykazywała odpowiednio kwoty: 637 480,25 zł (różnica 561 zł), 5 733,80 zł (różnica 149,65 zł), 602,96 zł (12,23 zł), 2 243,52 zł (różnica 14,45 zł).

Powyższe wynikało z niezastosowania technicznych zapisów ujemnych na koncie 130 do zwrotu wydatków (zwrot składki PZU przez pracownika, korekty księgowania, refundacji wynagrodzenia, wpłaty z rozliczenia zaliczek gotówkowych, zwrotów zaliczek od komornika). Zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...) na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że stosowana technika księgowości ma zapewnić możliwość prawidłowego ustalenia wysokości tych obrotów oraz niezbędne dane do sporządzenia sprawozdań finansowych, budżetowych lub innych określonych w odrębnych przepisach.

Powyższym naruszono art. 24 ust 3 i 5 uor, który wskazuje, że księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone: bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych oraz bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Wydatki poniesione przez jednostkę zgodnie z sprawozdaniami budżetowymi Rb-28S wynosiły w poszczególnych działach i rozdziałach odpowiednio:

Rozdział	2017 r.	2018 r.
85156 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	1 759 889,00	1 408 836,00
85333 - Powiatowe urzędy pracy	3 804 343,46	3 927 743,03
85395 - Pozostała działalność	31 558,92	67 348,11
Razem:	5 595 791,38	5 403 927,14

Ze sprawozdań Rb-28S za 2017 r. oraz 2018 r. wynika, że wydatki zrealizowane ze środków budżetowych na wynagrodzenia osobowe i dodatkowe wynagrodzenia roczne wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz odpisami na ZFŚS stanowiły największy udział w strukturze wydatków, tj. zarówno w 2017 r. jak i w 2018 r. – 62 %.

W zweryfikowanych sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za wskazane okresy nie wykazano zobowiązań wymagalnych, co znalazło potwierdzenie w dokumentacji źródłowej poddanej kontroli.

Sprawdzeniu poddano również sprawozdania budżetowe Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za ww. okresy sprawozdawcze. Stwierdzono zgodność danych wykazanych w sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Jednakże weryfikacja dokumentów wykazała błędne ujęcie w księgach rachunkowych 2018 r. faktury korygującej nr 37/03/2019/K z dnia 13.03.2019 r. z datą sprzedaży 31.12.2018 r. (data wpływu do PUP 14.03.2019 r.) otrzymanej od Tyskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. dotyczącej rozliczenia centralnego ogrzewania oraz energii elektrycznej za poszczególne miesiące 2018 r. Korektę wystawiono na kwotę 6 942,14 zł ze znakiem minus. Fakturę ujęto w księgach rachunkowych 2018 r., dokumentem PK(BU)218/2018 z dnia 31.12.2018 r., na kontach 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych* oraz 401 *Zużycie materiałów i energii*, zapisem:

- strona Wn konta 221 z § 0940 / strona Ma konta 401 z § 4260 w kwocie 3 055,93 zł
- strona Wn konta 221 z § 0940 / strona Ma konta 401 z § 4260 w kwocie 3 886,21 zł

Powstałą należność w § 0940 *Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych* jednostka wykazała w sprawozdaniach za IV kwartał 2018 r., tj. Rb-27S (zawyzając należności roku 2018 w § 0940) oraz sprawozdaniu Rb-N.

Prawidłowo faktura korygująca (zmniejszająca) wydatki za energię i CO za 2018 r. powinna zostać ujęta w księgach rachunkowych zapisem strona Wn konta 201 *Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami* z § 4260 / strona Ma konta 401 z § 4260, a powstała nadpłata widniejąca na koncie 201 winna zostać wykazana jedynie w sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, w wierszu N.5. *Pozostałe należności*. Dopiero w nowym roku, tj. 2019 r. zwrot nadpłaty jednostka powinna przyjąć na dochody bieżącego roku w § 0940 *Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych*, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

Powyższe księgowania miały zatem wpływ na wykazane dane w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S za 2018 r. oraz na wykazanie należności z powyższego tytułu w odpowiedniej pozycji bilansu za 2018 r. tj. w aktywach bilansu w pozycji

II.1 Należności z tytułu dostaw i usług, zamiast w pozycji II 4. Pozostałe należności.

Uzyskane dochody budżetowe zgodnie ze sprawozdaniami budżetowymi Rb-27S przedstawiają się następująco:

KLASYFIKACJA BUDŻETOWA		DOCHODY WYKONANE	
Rozdział	Paragraf	2017 r.	2018 r.
85156	0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	131 099,47	103 739,99
85333	0570 - Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	0,00	200,00
	0620 - Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości	-	195,00
	0630 - Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	-	50,00
	0640 - Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0,00	11,60
	0690 - Wpływy z różnych opłat	-	105 330,00
	0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	9 466,93	396,02
	0950 - Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	-	4 164,10
	0970 - Wpływy z różnych dochodów	2 100,00	-
85395	0630 - Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 046,00	0,00
	0640 - Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	16,63	0,00
	0907 - Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości – udział EFS	8 568,26	4 875,06
	0909 - Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości – udział budżetu państwa	1 512,04	860,30
	0920 - Wpływy z pozostałych odsetek	15,14	-
	0947 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych – udział EFS	8 895,19	16 880,15
	0949 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych – udział budżetu państwa	1 569,75	2 978,85
RAZEM		164 289,41	239 681,07

Weryfikacji poddano terminowość przekazywania dochodów budżetowych w 2018 r. Stwierdzono, iż jednostka przekazywała dochody budżetowe z zachowaniem terminów określonych zarządzeniem nr 0050/44/17 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie trybu i terminów przekazywania pobranych dochodów przez podległe jednostki budżetowe oraz wydziały merytoryczne Urzędu Miasta z późniejszymi zmianami.

Kontroli poddano sprawozdanie Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2018 r. Stwierdzono, że nieprawidłowo wykazano należność w pozycji N5.2 z tytułu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne w grupie I w kwocie 27 zł oraz w grupie IV w kwocie 33,27 zł. W jednostce w związku z dokonaną na

31.12.2018 r. korektą listy płac za grudzień 2018 r. (dokument PK(BU)214/2018) powstały należności na koncie 225-101-01-01 *Rozrachunki z budżetami – podatek od wynagrodzeń (budżet)* w kwocie 27 zł, na kontach 229-101-01-00-01 *Rozrachunki z ZUS – wynagrodzenia osobowe (składki społeczne)* w kwocie 0,94 zł, 229-101-01-01-01 *Rozrachunki z ZUS – wynagrodzenia osobowe (składki społeczne pracownik)* w kwocie 27,43 zł, 229-101-01-04-01 *Rozrachunki z ZUS – wynagrodzenia osobowe (składki zdrowotna pracownik)* w kwocie 15,54 zł oraz 229-101-01-05-01 *Rozrachunki z ZUS – wynagrodzenia osobowe (składki na Fundusz Pracy)* w kwocie 4,90 zł. W myśl rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) w wierszu N5.2. *z tytułu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne* wykazuje się łączną wartość bezspornych należności z tytułu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne. Wypełniają go jedynie jednostki, dla których te tytuły stanowią źródło dochodów. Wszelkie inne należności z tych tytułów, powstałe wskutek rozliczeń, w tym nadpłat na rzecz jednostki, która jest jedynie ich płatnikiem, należy wykazać w wierszu N5.3. *z tytułów innych niż wymienione powyżej*. W wyniku ww. korekty list płac za grudzień 2018 r. powstały zatem następujące należności od pracownika, tj. na koncie 231 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń* w kwocie 180,24 zł, z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, tj. na koncie 229 *Pozostałe rozrachunki publicznoprawne* w kwocie 48,81 zł oraz z Urzędu Skarbowego, tj. na koncie 225 *Rozrachunki z budżetami* w kwocie 27 zł. W 2019 r. należność od pracownika została potrącona z wynagrodzenia należnego za styczeń 2019 r. Natomiast kwoty do zapłaty dotyczące podatku oraz składek ZUS należnych za styczeń 2019 r. pomniejszono o wartość nadpłaconych kwot wynikających z ww. korekty. Nienależnie opłacone składki na ubezpieczenie społeczne podlegają zaliczeniu przez ZUS z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku – na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek (art. 24 ust. 6a Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.)). Natomiast zgodnie z art. 72 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.) poprzez nadwyżkę podatku należy rozumieć m.in. nadpłacony lub niezależnie zapłacony podatek, podatek pobrany niezależnie (np. w przypadku gdy wystąpiło zdarzenie, w następstwie którego został zapłacony podatek, a zdarzenie to nie powinno być opodatkowane) czy w wysokości większej od należnej. Zgodnie z art. 77 § 1 ust 5 ww. ustawy nadpłata podlega zwrotowi w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania lub deklaracji, o których mowa w art. 73 § 2 pkt 1-3, z zastrzeżeniem pkt 5a i § 2. W 2019 r. powstałe nadpłaty dotyczyły ubiegłego roku, tj. 2018, co w konsekwencji oznacza, iż jednostka powinna przyjąć nadpłaty na

dochody bieżącego roku w § 0940 *Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych*, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

Weryfikacji poddano sprawozdanie finansowe za 2018 r. Stwierdzono zgodność danych z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych w zakresie rachunku zysków i strat oraz zestawieniu zmian w funduszu jednostki. Weryfikacja bilansu za 2018 r. wykazała niezgodność danych dotyczących należności oraz zobowiązań w kwocie 40 417,98 zł z obrotami konta 231 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń* (fundusz pracy). Z załącznika do bilansu wynika, że kwota częściowych należności wykazanych w bilansie dotycząca konta 231 wynosi 62 788,75 zł, a kwota zobowiązań wynosi 94 516,22 zł. Analiza ww. konta wykazała, iż na dzień 31.12.2018 r. suma należności (strona Wn) wynosiła 103 206,73 zł, a suma zobowiązań (strona Ma) wynosiła 134 934,20 zł. Kwota 40 417,98 zł to suma sald strony Wn konta 231 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń* z następującymi analitykami:

Konto	Nazwa konta (analityka)	Saldo na koniec okresu z zestawienia obrotów i sald		Dane do bilansu
		Wn	Ma	
231-000-022-ZZ100-01	Zasilek dla bezrobotnych podstawowy - ogółem świadczenie		1 723,17	105 313,51
231-000-022-ZZ100-02	Zasilek dla bezrobotnych podstawowy - niepodjęte świadczenie		117 366,12	
231-000-022-ZZ100-03	Zasilek dla bezrobotnych podstawowy - nienależnie pobrane świadczenie	13 775,78		
231-000-023-ZZ120-01	Zasilek dla bezrobotnych podwyższony - ogółem świadczenie		478,52	-3 737,72
231-000-023-ZZ120-02	Zasilek dla bezrobotnych podwyższony - niepodjęte świadczenie		4 144,34	
231-000-023-ZZ120-03	Zasilek dla bezrobotnych podwyższony - nienależnie pobrane świadczenie	8 360,58		
231-000-024-ZZ80-01	Zasilek dla bezrobotnych obniżony - ogółem		1 769,11	3 349,96
231-000-024-ZZ80-02	Zasilek dla bezrobotnych obniżony - niepodjęte świadczenie		1 627,93	
231-000-024-ZZ80-03	Zasilek dla bezrobotnych obniżony - nienależnie pobrane świadczenie	47,08		
231-000-026-DA-01	Dodatek aktywizacyjny - ogółem świadczenia		190,50	1 720,40
231-000-026-DA-02	Dodatek aktywizacyjny - niepodjęte świadczenia		1 833,90	
231-000-026-DA-03	Dodatek aktywizacyjny - nienależnie pobrane świadczenie	304,00		
231-000-034-SST-01	Stypendium za staż - ogółem świadczenia	126,80		-1 250,50
231-000-034-SST-02	Stypendium za staż - niepodjęte świadczenia	1 250,70		
231-000-034-SST-03	Stypendium za staż - nienależnie pobrane		127,00	
231-000-001-SSZ-01	Stypendium za szkolenie - ogółem świadczenia		293,70	895,49
231-000-001-SSZ-02	Stypendium za szkolenie - niepodjęte świadczenia		627,79	
231-000-001-SSZ-03	Stypendium za szkolenie - nienależnie podjęte	26,00		
231-009-003-SSZ-02	Stypendium za szkolenie - niepodjęte świadczenia		471,40	464,41
231-009-003-SSZ-03	Stypendium za szkolenie - nienależnie pobrane świadczenia	6,99		

Konto	Nazwa konta (analityka)	Saldo na koniec okresu z zestawienia obrotów i sald		Dane do bilansu
231-000-032-SSP-01	Stypendium dla podejmujących. studia podyplomowe - ogółem	765,89		-763,92
231-000-032-SSP-02	Stypendium dla podejmujących studia podyplomowe - niepodjęte świadczenia	0,35		
231-000-032-SSP-03	Stypendium dla podejmujących studia podyplomowe - nienależnie pobrane św.		2,32	
231-000-033-SSP_Z-01	Styp. dla podejmujących studia podyplomowe dla osób zatrudnionych - ogółem	146,40		-146,40
231-000-059-SwPrzed-01	Rozrachunki z tyt. zasiłków i świadczeń przedemerytalnych - ogółem	184,01		-15 567,50
231-000-059-SwPrzed-02	Rozrachunki z tyt. zasiłków i świadczeń przedemerytalnych – niepodjęte świadczenie	9 476,67		
231-000-059-SwPrzed-03	Rozrachunki z tyt. zasiłków i świadczeń przedemerytalnych - nienależnie pobrane	5 906,82		
231-000-029-DS-02	Rozrachunki z tyt. dodatków szkoleniowych - niepodjęte świadczenia		1 705,50	1 665,59
231-000-029-DS-03	Rozrachunki z tyt. dodatków szkoleniowych - nienależnie pobrane	39,91		
RAZEM		40 417,98	132 361,30	91 943,32
Pozostałe analityki do konta 231 (saldą łącznie) – prawidłowo ujęte do bilansu		62 788,75	2 572,90	2 572,90
RAZEM		103 206,73	134 934,20	94 516,22
Per saldo konta 231		31 727,47		

W związku z powyższą analizą, kontrolujące zwróciły się do Głównej księgowej PUP o wyjaśnienie poszczególnych kwot. W odpowiedzi otrzymano jedynie informację „że zapisy na kontach 231, które zostały skompensowane dotyczą kont zbiorczych, na których zbierają się dane z rozliczeń poszczególnych list wypłat świadczeń, np. niepodjęte świadczenia. Podlegają one analitycznej ręcznej kontroli, zestawianiu i spisywaniu z każdej listy poszczególnych kwot, np. niepodjętych, następnie sprawdzaniu poszczególnych osób czy nie pobrały świadczenia na listach indywidualnych czy nie przedawniło się ich prawo do podjęcia świadczenia. Cały mechanizm analizy jest bardzo żmudnym i pracochłonnym procesem. Zastosowanie przyjętego rozwiązania wydaje się najbardziej racjonalnym rozwiązaniem”. Do wiadomości nie dołączono żadnych dowodów źródłowych potwierdzających zastosowane rozwiązania. Przy czym zgodnie z art. 7 ust. 3 uor wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie można kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych. Zatem w stosunku do rozrachunków ustawa o rachunkowości nie pozwala na ich kompensatę i prezentowanie w bilansie "per saldo" nawet w sytuacji, gdy należność i zobowiązanie dotyczy tego samego podmiotu. Odnosi się to do wszystkich rodzajów rozrachunków, tj. z tytułu dostaw i usług, publicznoprawnych, z tytułu udzielonych i otrzymanych pożyczek, z pracownikami itp., które należy ujmować odrębnie. Ustawa tylko w niektórych przypadkach dopuszcza, aby aktywa i pasywa mogły być ze sobą kompensowane. Dotyczy to: rezerw i aktywów z tytułu

odroczonego podatku dochodowego, które generalnie są w bilansie wykazywane oddzielnie, jednak można je kompensować, jeżeli jednostka ma tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględnienia przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego (art. 37 ust. 7 uor) oraz aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, które wykazuje się w bilansie w kwocie netto po kompensacie, jeżeli jednostka ma bezwarunkowe prawo do kompensaty aktywów i zobowiązań danego rodzaju i zamierza je rozliczyć w kwocie netto albo jednocześnie wydać składnik aktywów finansowych i rozliczyć zobowiązanie finansowe (art. 46 ust. 2a uor). Konto 231 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń* to konto bilansowe aktywno – pasywne, czyli może wykazywać jednocześnie dwa salda, tj. saldo Wn – stan należności oraz saldo Ma – stan zobowiązań, które należy wykazać w odrębnych pozycjach bilansu. Ponadto część tych zobowiązań uległa przedawnieniu, o czym mowa w dalszej części protokołu. Zgodnie z art. 76 ust 3a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.) roszczenia do należnych, a niepobranych kwot zasiłków dla bezrobotnych i innych świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 6 miesięcy od dnia postawienia ich do dyspozycji. W trakcie kontroli jednostka nie przedstawiła szczegółowych danych, tj. kogo i w jakiej kwocie, dotyczą zobowiązania przykładowo widniejące, w łącznej kwocie 117 366,12 zł, na koncie 231-000-022-ZZ100-02 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Podstawowa działalność urzędu – Zasiłek dla bezrobotnych podstawowy – Niepodjęte świadczenie*. Zgodnie z art. 502 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1145) wierzytelność przedawniona może być potrącona, jeżeli w chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło.

Przeprowadzona w toku czynności kontrolnych weryfikacja wykazała zgodność obrotów dzienników cząstkowych z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej za 2018 r., zgodnie z art. 14 uor.

4.2. Celowość i gospodarność dysponowania środkami budżetowymi oraz prawidłowość ujmowania ich w księgach rachunkowych

W toku czynności kontrolnych weryfikacji poddano ujmowanie dokumentów źródłowych w księgach rachunkowych za 2018 r. oraz 2019 r.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niedokonywanie odpisu przedawnionych zobowiązań, tj. niepodjętych w terminie świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy (np. zasiłku dla bezrobotnych, stypendium za staż). Zgodnie z art. 76 ust 3a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.) roszczenia do należnych, a niepobranych kwot zasiłków dla bezrobotnych i innych świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy ulegają

przedawnieniu z upływem 6 miesięcy od dnia postawienia ich do dyspozycji. Powyższe odnosi się do sald widniejących na dzień 31.12.2018 r. przykładowo na następujących kontach:

- 231-000-022-ZZ100-02 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Podstawowa działalność urzędu – Zasilek dla bezrobotnych podstawowy – Niepodjęte świadczenie*, które wykazuje saldo Ma 117 366,12 zł, a bilans otwarcia konta wynosił 116 694,17 zł, co wskazuje, iż w tym roku nie podjęto świadczeń w wysokości 671,95 zł, a w 2017 r. bilans otwarcia konta wynosił 116 478,86 zł, co wskazuje, że w 2017 r. wartość niepodjętych świadczeń wyniosła 215,31 zł,
- 231-000-001-SSZ-02 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Podstawowa działalność urzędu – Stypendium za szkolenie niepodjęte świadczenia*, które wykazuje saldo Ma 627,79 zł, stanowiące bilans otwarcia konta roku 2018 jak i 2017,
- 231-000-023-ZZ120-02 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Podstawowa działalność urzędu – Zasilek dla bezrobotnych podwyższony – Niepodjęte świadczenia*, które wykazuje saldo Ma 4 144,34 zł, a bilans otwarcia konta wynosił 4 056,64 zł, co wskazuje, że wartość niepodjętych świadczeń w 2018 r. wyniosła jedynie 87,70 zł,
- 231-000-024-ZZ80-02 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Podstawowa działalność urzędu – Zasilek dla bezrobotnych obniżony – Niepodjęte świadczenia*, które wykazuje saldo Ma 1 627,93 zł, a bilans otwarcia konta wynosił 858,84 zł, co wskazuje, że wartość niepodjętych świadczeń w 2018 r. wyniosła 769,09 zł.

Księgując przedawnienie zobowiązań należy zaliczyć je do pozostałych przychodów operacyjnych. Ustawa o rachunkowości w art. 3 ust. 1 pkt 32 stanowi, że do pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych zalicza się koszty i przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności koszty i przychody związane m.in. z odpisaniem należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, z wyjątkiem należności i zobowiązań o charakterze publicznoprawnym nieobciążających kosztów.

2. Nieprzestrzeganie w 2018 r. zaleceń Prezydenta Miasta Tychy w zakresie ujmowania w księgach rachunkowych przychodów i kosztów wskazanych w piśmie nr WYCH.1699.2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. w którym ustalono wspólne zasady (polityki) rachunkowości w jednostkach organizacyjnych miasta Tychy. W piśmie wskazano, iż w zakresie ujmowania w księgach rachunkowych przychodów i kosztów należy stosować zasady wynikające z następujących artykułów ustawy o rachunkowości: art. 6 ust 1 – w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, art. 20 ust. 1 – do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym oraz art. 24 w zakresie ksiąg rachunkowych, które uznaje się za

prorowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych. **Powyższe oznacza, iż ujęcie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych następuje w momencie ich powstania, a nie w dacie ich zapłaty. W przypadku, gdy koszty/przychody wynikające z dokumentu księgowego obejmują okres wykraczający poza jeden miesiąc, należy dokonać ich podziału i ująć odpowiednio w księgach miesięcy, których dotyczą.**

Zauważa się, że zarządzeniem Dyrektora PUP nr 3/18 z dnia 15 stycznia 2018 r. w zapisach polityki rachunkowości wprowadzono wytyczne zawarte ww. piśmie Prezydenta Miasta Tychy, tj. w § 6 *Księgi rachunkowe* po pkt 18 dodano pkt 19. Równocześnie nie dokonano wykreślenia z polityki rachunkowości, wykluczającego się z ww. wytycznymi, **zapisu § 6 ust. 17 w którym zapisano, że przyjmuje się zasadę, iż dowody księgowe (faktury, rachunki, noty), które wpłyną do księgowości jednostki do 5 dni roboczych przed terminem sporządzania miesięcznych sprawozdań budżetowych ujmowane będą w koszty bieżącego miesiąca, a w przypadku rocznych sprawozdań finansowych, przyjmuje się zasadę, iż dowody księgowe, które wpłyną do księgowości do 5 dni roboczych przed terminem złożenia sprawozdań finansowych, a dotyczą miesiąca grudnia i ich wartość nie stanowi wartości istotnej (1% sumy bilansowej) w prezentowanych sprawozdaniach, ujmowane będą w koszty bieżącego miesiąca.** Następnie zapis ust. 17 zmieniono zarządzeniem Dyrektora PUP nr 7/19 z dnia 19 marca 2019 r. w którym ustalono, że „dowody księgowe (faktury, rachunki, noty itd.), które wpłyną do księgowości jednostki 2 dni robocze przed terminem sporządzenia miesięcznych sprawozdań budżetowych ewidencjonowane będą w koszty miesiąca, którego dotyczą i jednocześnie na odpowiednim koncie zespołu 2. Po tym terminie ww. dowody będą ewidencjonowane w kosztach miesiąca, którego dotyczą i jednocześnie na koncie 300 *Rozliczenie zakupu*”. Ww. zapis wprowadzono w związku z pismem Prezydenta Miasta Tychy nr WYCH.174.2019 z marca 2019 r. zmieniając jednakże treść funkcjonowania konta 300. W piśmie wskazano, iż dla rozliczenia zakupu materiałów, towarów, robót i usług, których dostawa i fakturowanie następuje w różnych okresach sprawozdawczych, w ewidencji księgowej stosuje się konto 300 – *Rozliczenie zakupu*. Zgodnie z opisem do konta 300 zawartym w polityce rachunkowości oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...) konto 300 ma służyć do rozliczania zakupu materiałów, towarów, robót i usług, a w szczególności do ustalenia wartości materiałów, towarów w drodze oraz wartości dostaw nefakturowanych. Weryfikacja dokumentów wykazała, że

w 2019 r., w dokumencie PK(BU)52/2019 z dnia 31.03.2019 r., ujęto w księgach rachunkowych operacje gospodarcze na koncie 300, zamiast na odpowiednim koncie zespołu 2, co dotyczyło dwóch faktur, tj.:

- nr FV/219/03/9 z dnia 31.03.2019 r., z tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP w dniu 5.04.2019 r.), z tytułu obsługi bhp i ppoż. na kwotę 492 zł, którą ujęto w księgach zapisem Wn 402 / Ma 300,
- nr FA/275/2019/F z 31.03.2019 r., z tożsamą datą wykonania usługi (wpływ do PUP 10.04.2019 r.) z tytułu badań pracowników na kwotę 300 zł, którą ujęto zapisem Wn 405 / Ma 300.

W obu ww. przypadkach zarówno dostawa jak i fakturowanie nastąpiły w marcu 2019 r. zatem ujęcie tych operacji gospodarczych na koncie 300 nie miało uzasadnienia. Powyższe skutkowało zaniżeniem zobowiązań w sprawozdaniu kwartalnym Rb-28S za IV kwartał 2019 r.

W 2018 r. pomimo wprowadzenia, adekwatnych do zaleceń Prezydenta, zapisów w polityce rachunkowości w PUP, nie stosowano ich. Nieprzestrzeganie ww. zapisów odnosiło się m.in. do:

- faktur za obsługę prawną, np.: faktura nr F0004/05/2018/1 z dnia 28.05.2018 r. (wpływ do PUP 28.05.2018 r.) na kwotę 3 149,99 zł z tytułu obsługi prawnej w maju 2018 r. ujęta została w kosztach czerwca (PK(BU)75/2018 z dnia 5.06.2018 r.), faktura nr F0003/09/2018 z dnia 27.09.2018 r. z tytułu obsługi prawnej za wrzesień 2018 r. (wpływ do PUP 28.09.2018 r.) została ujęta w październiku (PK(BU)146/2018 z dnia 3.10.2018 r.),
- faktur za obsługę bhp i ppoż., np.: faktura nr FV/2018/05/6 z dnia 29.05.2018 r. z tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP 6.06.2018 r.) na kwotę 492 zł, ujęta została w księgach rachunkowych w czerwcu (PK(BU)78/2018 z dnia 7.06.2018 r.), faktura nr FV/2018/09/11 z 29.09.2018 r. z tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP 1.10.2018 r.) na kwotę 492 zł, ujęta została w księgach w październiku (PK(BU)146/2018 z dnia 3.10.2018 r.),
- faktur z tytułu badań z zakresu medycyny pracy, np. fakturę FV/504/2018/F z dnia 31.05.2018 r. z tożsamą datą wykonania usługi (wpływ do PUP 8.06.2018 r.) na kwotę 45 zł ujęto w księgach rachunkowych w czerwcu (PK(BU)80/2018 z dnia 13.06.2018 r.), fakturę nr FV/906/2018/F z dnia 30.09.2018 r. z tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP 10.10.2018 r.) na kwotę 123 zł ujęto w październiku (PK(BU)152/2018 z dnia 15.10.2018 r.),
- faktur za abonament za usługi monitoringu, np.: faktura nr 6837/18/FVS z 17.09.2018 r. z tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP 19.09.2018 r.) na kwotę 61,50 zł, którą ujęto w koszty w październiku (PK(BU)144/2018 z dnia 2.10.2018 r.),
- faktur za zakup wody Eden nr 31/08745433 z dnia 28.09.2018 r. za wrzesień 2018 r. (wpływ do PUP 5.10.2018 r.), na kwotę 173,74 zł, ujęto w koszty października (PK(BU)151/2018 z dnia 10.10.2018 r.),

- listy płac z tytułu ryczałtów samochodowych np. lista płac nr 2018/06/02-ryczałt za okres maj 2018 r. ujęto w koszty w czerwcu (PK(BU)76/2018 z dnia 6.06.2018 r.),
- otrzymanych postanowień od Komorników Sądowych np.: postanowienie Komornika Sądowego o umorzeniu postępowania z dnia 30.05.2018 r. (wpływ do PUP 7.06.2018 r.), w którym komornik wzywa do zapłaty kosztów egzekucji w kwocie 9,37 zł, ujęto w koszty czerwca (PK(BU)81/2018 z dnia 14.06.2018 r.),
- polisy ubezpieczeniowej na kwotę 2 339 zł z okresem ubezpieczenia od 16.12.2018 r. do 15.12.2019 r., którą ujęto w koszty 2018 r. w pełnej wartości.

Nieprawidłowe ewidencjonowanie kosztów, tj. ujmowanie w księgach rachunkowych kosztów w momencie ich zapłaty, było wnioskiem pokontrolnym z kontroli przeprowadzonej w 2015 r. nr DUK.1711.3.2015 Wobec ww. uchybień należy stwierdzić, iż wniosek nie został w pełni zrealizowany.

3. Zakwalifikowanie w 2018 r. kosztów podróży służbowej pracownika na szkolenie oraz wydatku z powyższego tytułu do § 4410 *Podróże służbowe krajowe*, a nie jak należy do § 4700 *Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej*, tj. niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło rozliczenia podróży służbowej:

- nr 2018/137 oraz 2018/138 w celu odbycia szkolenia w dniu 13.11.2018 r. nt. „ZFŚS z uwzględnieniem najnowszych przepisów”,
- 2018/156 z dnia 26.11.2018 r. w celu odbycia szkolenia w dniu 28.11.2018 r. nt. „Informacja dodatkowa oraz zamknięcie ksiąg rachunkowych za rok 2018 r.”.

Koszty podróży każdorazowo w kwocie 9 zł zakwalifikowano do § 4410. Zgodnie z ww. rozporządzeniem do § 4700, tj. kosztów szkoleń należy zaliczyć wszystkie koszty związane ze szkoleniem, w tym również ponoszone koszty dojazdów, zakwaterowania i wyżywienia uczestników.

4. Umieszczanie w zapisie księgowym daty operacji gospodarczej oraz daty dokumentu źródłowego niezgodnych z dokumentem księgowym w latach 2018 oraz 2019. Zgodnie z art. 23 uor zapis księgowy powinien zawierać m.in.:

- datę dokonania operacji gospodarczej;
- określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji;
- kwotę i datę zapisu.

Przykładowo:

- fakturę nr FV2018/06/5 z dnia 25.06.2018 r. z tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP 25.06.2018 r.), ujęto w księgach rachunkowych z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu źródłowego, tj. 28.06.2018 r. (tj. data sprawdzenia dowodu księgowego pod względem rachunkowym),
- fakturę za zakup rolet przyszybowych nr 21/18/FV z dnia 5.09.2018 r. z tożsamą datą dostawy towaru (wpływ do PUP 5.09.2018 r.) na kwotę 1 562,10 zł, ujęto w księgach rachunkowych z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu źródłowego, tj. 11.09.2018 r. (tj. data sprawdzenia dowodu księgowego pod względem rachunkowym),
- fakturę za zakup szyldu zamka z szyfratorem i czytnikiem RFID nr 7758/AD/2018 z 18.10.2018 r. i tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP 22.10.2018 r.), ujęto w księgach rachunkowych zapisem księgowym z tożsamymi datami, tj. 24.10.2018 r.
- fakturę za zakup wody nr 31/09088256 z 25.03.2019 r. (wpływ do PUP 27.03.2019 r.) ujęto w księgach z datą dowodu 29.03.2019 r.,
- fakturę za zakup materiałów biurowych nr 2179/03/2019 z dnia 27.03.2019 r. z tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP 28.03.2019 r.) ujęto w księgach z datą dowodu oraz datą operacji 29.03.2019 r.,
- fakturę za obsługę prawną nr 0005/03/2019 z dnia 27.03.2019 r. z tożsamą datą sprzedaży (wpływ do PUP 29.03.2019 r.) ujęto w księgach z datą dowodu oraz datą operacji 31.03.2019 r.,

W jednostce zmiany planu wynikające z zarządzeń Prezydenta Miasta Tychy w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu miasta Tychy na 2018 r. oraz na 2019 r. w układzie do działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej w księgach rachunkowych ewidencjonowane są na ogół pod datą ostatniego dnia miesiąca. Data operacji gospodarczej oraz data dowodu księgowego jest tożsama z datą zapisu, tj. ostatnim dniem miesiąca. Przykładowo:

- zarządzenie nr 0050/81/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 7 marca 2018 r. w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2018 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych jednostki z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu księgowego, tj. 31.03.2018 r.,
- zarządzenie nr 0050/190/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2018 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych jednostki z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu księgowego, tj. 31.05.2018 r.,
- zarządzenie nr 0050/252/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 16 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2018 r. wprowadzono do ksiąg

rachunkowych jednostki z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu księgowego, tj. 31.07.2018 r.

- zarządzenie nr 0050/226/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2018 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych jednostki z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu księgowego, tj. 30.06.2018 r. (PK(BU)91/2018),
- zarządzenie nr 0050/321/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 14 września 2018 r. zarządzenie nr 0050/331/18, 0050/332/18 oraz 0050/333/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 28 września 2018 r. w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2018 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych jednostki z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu księgowego, tj. 30.09.2018 r. (PK(BU)140/2018),
- zarządzenie nr 0050/395/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2018 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych jednostki z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu księgowego, tj. 30.11.2018 r. (PK(BU)189/2018),
- zarządzenie nr 0050/395/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 17 grudnia 2018 r. oraz zarządzenie nr 0050/425/18 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2018 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych jednostki z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu księgowego, tj. 31.12.2018 r. (PK(BU)212/2018). Zmiany dotyczyły zwiększenia planu finansowego w rozdziale 85156 w § 4130 w kwotach odpowiednio 5 916 zł oraz 167 zł, które w księgach rachunkowych ujęto na koncie 980-004-4130 w jednej kwocie 6 083 zł,
- zarządzenie nr 0050/25/19 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 25 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2019 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych jednostki z tożsamą datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu księgowego, tj. 31.01.2019 r. (PK(BU)15/2019).

5. Ujęcie operacji gospodarczych na niewłaściwych kontach księgowych, tj. niezgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości oraz uregulowaniami załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych (...), co dotyczyło:

a) Ujęcia na koncie 201 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami* opłat z tytułu podatku od nieruchomości zamiast prawidłowo na koncie 225 *Rozrachunki z budżetami*. Zgodnie z ww. rozporządzeniem konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu dotacji, podatków, nadwyżek środków obrotowych, nadpłat w rozliczeniach z budżetami.

b) Ujęcia na koncie 201 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami* polisy ubezpieczeniowej. Prawidłowo należy ująć ww. operację gospodarczą na koncie 240 *Pozostałe rozrachunki*, na którym ewidencjonuje się należności i roszczenia oraz zobowiązania nie objęte ewidencją na kontach 201 – 234.

c) Ujmowanie na koncie rozrachunkowym 201 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami* zamiast na koncie 240 *Pozostałe rozrachunki* kwot wynikających z otrzymanych postanowień o umorzeniu postępowania, wezwań od komorników sądowych tytułem zwrotu komornikom sądowym wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji, uiszczenia zaliczek na pokrycie tych wydatków. Wpłacone komornikowi koszty postępowania egzekucyjnego prawidłowo ujmuje się w księgach wierzyciela na koncie służącym do ewidencji rozrachunków z komornikiem, zapisem strona Wn konta 240 *Pozostałe rozrachunki* oraz strona Ma konta 130 Rachunek bieżący oraz odnosi się w ciężar konta 761 *Pozostałych kosztów operacyjnych*.

W przypadku egzekucji komorniczej na podstawie obowiązującej w 2018 r. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1309 z późn. zm.) komornik ma prawo do żądania zaliczki od strony lub innego uczestnika postępowania, który wniósł o dokonanie czynności, uzależniając czynność od jej uiszczenia (art. 39 ust 2 i art. 40). Z przepisów ustawy wynika, że zaliczki na czynności komornicze w momencie ich wpłaty nie mają charakteru definitywnego, gdyż mogą zostać zwrócone. Zatem zaliczkę (do dnia, w którym komornik przedstawi rozliczenie kosztów egzekucji) ujmuje się w księgach zapisem strona Wn konta 240 *Pozostałe rozrachunki* (z analityką: *rozrachunki z komornikiem*) oraz strona Ma konta 130. Zaliczka nie stanowi dochodu komornika bowiem każdy wydatek musi znaleźć swoje pokrycie w przebiegu postępowania, zaś komornik zgodnie z art. 41 obowiązany jest rozliczyć zaliczkę w terminie miesiąca od dnia poczynienia wydatków, na które była przeznaczona i zwrócić jej niewykorzystaną część. Komornik w tym zakresie wydaje specjalne postanowienie. Natomiast jak wynika z uregulowań Kodeksu postępowania cywilnego (art. 770 k.p.c) dłużnik zwraca wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji, przy czym koszty te ściąga się wraz z egzekwowanym świadczeniem. Zatem koszty te, co do zasady, ma ponieść dłużnik. Dopiero w sytuacji, gdy postępowanie egzekucyjne okaże się w całości lub w części bezskuteczne, stosownie do treści art. 42 ust 2 ww. ustawy, wydatki poniesione przez komornika, które nie zostały pokryte z wyegzekwowanej części świadczenia, obciążają wierzyciela (art. 42 ust 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji) i powinny zostać zarachowane w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, zapisem strona Wn konta 761 oraz strona Ma 240.

W jednostce przyjęto zasadę ewidencjonowania tych operacji w następujący sposób, przykładowo:

- postanowienie o umorzeniu i ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego ujmuje się w księgach rachunkowych, w prawidłowym § 4610, zapisem strona Wn 761 oraz strona Ma 201 z *analitką Komornik Sądowy* oraz zapłatę na konto komornika sądowego wskazanych kosztów zapisem po stronie Wn konta 201 oraz stronie Ma konta 130. Przykładowo w sprawie KM 795/16 w dniu 7.06.2017 r. do jednostki wpłynęło postanowienie o umorzeniu postępowania i ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego z dnia 30.05.2018 r. na kwotę 205,39 zł, ze wskazaniem, iż koszty do kwoty 196,02 zł zostały pokryte z zaliczki wpłaconej przez wierzyciela. Kwotę kosztów pozostałą do zapłaty ustalono w wysokości 9,37 zł. Ujęcie w księgach rachunkowych ww. postanowienia nastąpiło z datą zapisu 14.06.2018 r. oraz tożsamą datą operacji gospodarczej i datą dowodu księgowego (prawidłowo 30.05.2018 r.) w dokumencie PK(BU)81/2018 z dnia 14.06.2018 r. zapisem Wn 761 / Ma 201-101-020011876 *Komornik Sądowy*, a nie jak należało Wn 761 / Ma 240 z *analitką Komornik Sądowy* oraz dokonano przypisu należności z tytułu dochodów budżetowych na kontach strona Wn 221-199-0640-05-00-020011103 *Dłużnik – Należności z tytułu dochodów budżetowych (wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłat komorniczych, kosztów upomnień)* i strona Ma konta 760-099-0640-05-99 *Pozostałe przychody operacyjne-koszty egzekucyjne, opłaty komornicze i koszty upomnień*, Zapłata wskazanych kosztów na konto komornika sądowego nastąpiła w dniu 15.06.2018 r. (WB(BU)85/2018) zapisem Wn 201 / Ma 130,
- wezwanie do uiszczenia zaliczki, na podstawie art. 40 ust 1 na pokrycie wydatków określonych w art. 39 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 2.07.2017 r., przekazane pismem Radcy Prawnego z dnia 31.08.2018 r. ze wskazaniem do zapłaty kwoty 173,54 zł tytułem kosztów doręczenia korespondencji, dwóch zapytań do ZUS oraz zapytania do US, ujęto w księgach rachunkowych zapisem strona Wn 761-099-4610-01-20 oraz strona Ma konta 201-101-020011876 w kwocie 173,54 zł (dokument PK(BU)136/2018 z dnia 24.09.2018 r., z datą operacji gospodarczej oraz datą dowodu księgowego 24.09.2018 r.). Zapłata wskazanych kosztów na konto komornika sądowego nastąpiła w dniu 27.09.2018 r. (WB(BU)138/2018) zapisem strona Wn konta 201-101-020011876 / strona Ma konta 130-199-4610-01. W dniu 31.10.2018 r. dokumentem PK(BU)169/2018 dokonano korekty w zakresie rozdziału klasyfikacji budżetowej w którym ujęto koszt oraz wydatek z powyższego tytułu, tj. z rozdziału 85395 na rozdział 85333. Zwrot niewykorzystanej zaliczki: w kwocie 90,17 zł w dniu 30.10.2019 r. ujęto w księgach rachunkowych zapisem Wn 130 / 201 Ma (dokument WB(BU)159/2018) oraz zapisem Wn 201 / 761 Ma (dokument

PK(BU)166/2018 z dnia 30.10.2019 r.) oraz w kwocie 83,37 zł w dniu 26.11.2018 r. ujęto w księgach rachunkowych zapisem Wn 130 / 201 Ma (dokument WB(BU)175/2018) oraz zapisem Wn 201 / 761 Ma (dokument PK(BU)184/2018 z dnia 26.11.2018 r.)

Również w ten sam sposób w 2019 r. w dokumencie PK(BU)27/2019 z dnia 21.02.2019 r. (z datą operacji gospodarczej oraz datą dowodu księgowego 21.02.2019 r.) ujęto zapisem Wn 761 / 201 Ma wezwanie do uiszczenia zaliczki na wydatki z dnia 24.01.2019 r. w sprawie KM 109/19 (otrzymane pismem Radcy prawnego z dnia 6.02.2019 r.) na kwotę 99,99 zł. Z dziennika za 2019 r. wynika, że zaliczkę zapłacono w dniu 21.02.2019 r. (WB(BU)28/2019). Zwrot niewykorzystanej zaliczki w kwocie 99,99 zł w dniu 28.02.2019 r. ujęto w księgach rachunkowych zapisem Wn 130 / 201 Ma (dokument WB(BU)28/2019) oraz zapisem Wn 201 / 761 Ma (dokument PK(BU)33/2019 z dnia 28.02.2019 r.).

Powyższe skutkuje brakiem pełnej i właściwej kontroli stanu rozrachunków z komornikami w roku bieżącym i w latach następnych oraz wiąże się z brakiem możliwości sprawdzenia prawidłowości sporządzenia sprawozdania Rb-N w tym zakresie.

d) Przyjmowania na stan majątku pozostałych środków trwałych zapisami:

- strona Wn konta 401 i strona Ma konta 201 (koszty / zobowiązanie) oraz
- strona Wn konta 013 i strona Ma konta 072 (przyjęcie majątku do ewidencji księgowej)

Powyższe dotyczyło np. przyjęcia na stan: zakupionych telefonów komórkowych w 2019 r. (PK(BU)28/2019 z dnia 21.02.2019 r.) oraz w 2018 r. (PK(BU)49/2018 z dnia 11.04.2018 r.), a w 2017 r. zakupu czajników (RK(BU)7/2017 z dnia 7.09.2017 r., RK(BU)7/2017 z dnia 25.09.2017 r.), szafy metalowej (PK(BU)204/2017 z dnia 22.12.2017 r.), niszczarki oraz aparatu telefonicznego (PK(BU)208/2017 z dnia 28.12.2017 r.). Przyjęta przez jednostkę praktyka uchybia zapisom ww. rozporządzenia zgodnie z którymi: „Konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie jest księgowane w korespondencji z kontem 401”,

e) Ujęcie na nieprawidłowych kontach rozrachunkowych, tj. 229 *Pozostałe rozrachunki publicznoprawne* oraz 225 *Rozrachunki z budżetami* w księgach roku 2017 r. składek na ubezpieczenie społeczne w części finansowanej przez pracownika w kwocie 14 913,86 zł oraz zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie 16 874 zł od należnego pracownikom dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2017 r. Na dzień bilansowy zobowiązania wobec ZUS oraz Urzędu Skarbowego nie są jeszcze wymagalne, zatem powinny zostać ujęte na koncie 231 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń*. Natomiast rozksięgowanie dodatkowego wynagrodzenia rocznego na podstawie listy płac w księgach rachunkowych jednostki powinno nastąpić w roku, w którym następuje jego wypłata,

czyli w 2018 r. Powyższa księgowania miały wpływ na dane wykazane w bilansie za 2017 r. W 2018 r. ww. operację gospodarczą ujęto na prawidłowych kontach.

f) Dokonywanie księgowania po obu stronach dokładnie tego samego konta, co jest niezgodne z jedną z podstawowych zasad rachunkowości – zasadą podwójnego zapisu. Zgodnie z ww. regułą każda operacja gospodarcza jest ewidencjonowana na co najmniej dwóch różnych kontach, po dwóch różnych stronach i w identycznej wartości. Błędne księgowania stwierdzono po obu stronach konta 130 *Rachunek dochodów – dotacje otrzymane*, tj. w sytuacji ujęcia w księgach rachunkowych „zerowych wyciągów bankowych” zapisem strona Wn konta 130-001-01 / strona Ma konta 130-001-01 z kwotą 0,00 zł. W ten sposób przykładowo wprowadzono do ksiąg rachunkowych wyciągi bankowe w 2018 r. nr: WB(BU)47/2018 z dnia 31.03.2018 r., WB(BU)78/2019 z dnia 31.05.2018 r., WB(BU)93/2018 z dnia 30.06.2018 r. oraz w 2019 r. nr WB(BU)49/2019 z dnia 31.03.2019 r., WB(BU)78/2019 z dnia 31.05.2019 r. Ponadto zgodnie z art. 20 uor podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej. Operacje gospodarcze to takie zdarzenia, które dają się wyrazić w wartościach pieniężnych, powodują zmiany w stanie posiadanych zasobów i/lub źródłach ich finansowania (czyli powodują zmiany w bilansie po stronie aktywów, po stronie pasywów lub po obu stronach jednocześnie), wchodzą w zakres działalności danego przedsiębiorstwa, muszą być rozpatrywane równocześnie z dwóch punktów widzenia, tj. zgodnie z zasadą podwójnego zapisu wywołują równocześnie dwie równe wartościowo zmiany w stanie aktywów i/lub pasywów.

g) Nie ujęcia na koncie 640 *Rozliczenia międzyokresowe kosztów* odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na 2018 r. w kwocie 75 838,77 zł. Zarządzeniem Dyrektora PUP nr 3/18 z dnia 15.01.2018 r. w polityce rachunkowości dodano zapis, że w zakresie kosztów ponoszonych „z góry” np. z tytułu ubezpieczenia mienia, czynszu za najem lokalu lub prenumeraty czasopism, a dotyczących okresów przyszłych, których wartość jednostkowa nie przekracza 4 000 zł, wskazując że nie wymagają rozliczania w czasie. Nie dokonano jednak wykreślenia, sprzecznego z powyższym, zapisu § 6 ust. 18 wskazującym, iż jednostka nie prowadzi rozliczeń międzyokresowych kosztów.

h) Ujęcia wpływów na rachunek ZFŚS od byłego pracownika tytułem spłaty rat pożyczki mieszkaniowej ujmowane są na kontach: strona Wn konta 135 *Rachunek środków ZFŚS* oraz strona Ma konta 234 *Pozostałe rozrachunki z pracownikami*. Z uwagi na fakt, że rozrachunek dotyczy osoby, z którą ustał stosunek pracy właściwym jest ujmowanie wpłat na koncie 240 *Pozostałe rozrachunki*,

6. Nie ujęcie na koncie 999 równowartości zaangażowanych wydatków dotyczących zawartej umowy nr DOA-MT-073-3/2019 z 2.01.2019 r. na obsługę prawną na rok 2020.

7. Niepotrącanie zryczałtowanego wynagrodzenia z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa przysługującego płatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 0,3 % kwoty podatków (zaliczek) pobranych przez płatników na rzecz budżetu, co jest określone w art. 28 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.) oraz płatnikom składek z tytułu wykonywania zadań związanych z ustalaniem prawa i wysokości świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz ich wypłatą, które wynosi 0,1 % kwoty prawidłowo wypłaconych świadczeń, co wynika z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14.12.1998 r. w sprawie wysokości i trybu wypłaty wynagrodzenia płatnikom składek z tytułu wykonywania zadań z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 1998 Nr 153 poz.1005).

8. Brak powiązania dokumentów księgowych z dziennikiem, co uchybia art. 14 ust 2 uor, tj. sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż dokumenty księgowe (np. faktury) ujmowane są w jednym dokumencie PK *Polecenie księgowania*, a dla każdego dokumentu sporządzane są odrębne wydruki dekretacji (tzw. Zestawienie dekretów dla dokumentu księgowego oraz Raport z listy – dekrety). Na poszczególnych dowodach źródłowych brak jest naniesionego numeru dającego możliwość bezpośredniego powiązania tego dokumentu z pozycją w dzienniku, co dotyczyło np. ujęcia w jednym dokumencie: polecenia wyjazdu służbowego nr 2018/65 i nr 12018/66 oraz faktury za obsługę z zakresu bhp i ochrony przeciwpożarowej nr 2018/05/6 oraz faktury za prenumeratę prasy nr FV2018/05/6/1, które w dzienniku ujęto ze wskazaniem dokumentu księgowego nr PK(BU)78/2018.

9. Dokonywanie zapisów księgowych bez właściwego dokumentu źródłowego. Przykładowo dopiero po ujęciu w księgach (zaksięgowaniu) np. zmian w planie, rocznego odpisu amortyzacji, wniosków o refundację zakupu okularów korygujących wzrok, sporządzano wydruk komputerowy z zaksięgowanej operacji (tj. zestawienie dekretów dla dokumentu księgowego) ujętego w księgach jako dokumentu PK, natomiast w zbiorze dowodów księgowych brakuje dokumentów, które były podstawą tych zapisów. Naruszono tym samym art. 20 ust. 2 uor wskazujący, iż zapisy w księgach rachunkowych należy dokonywać na podstawie właściwych dowodów księgowych („dowodów źródłowych”), tj. zgodnych z rzeczywistym przebiegiem operacji. Właściwym jest stworzenie dokumentu PK *Polecenie księgowania* będącym uniwersalnym dowodem księgowym własnym wewnętrznym jednostki, dotyczącym operacji wewnątrz jednostki, który służy dokumentowaniu w księgach rachunkowych tych zapisów, które nie mogą być udokumentowane za pomocą innych dokumentów źródłowych. W jednostce niewłaściwym

dowodem księgowym, tj. notą księgową dokonano ujęcia w kosztach zapasów materiałów zinwentaryzowanych na dzień 31.12.2018 r. zgodnie z arkuszami spisu z natury na dzień 31.12.2018 r. W polityce rachunkowości wskazano, że dowodami księgowymi są dowody m.in. zewnętrzne – własne – przekazywane w oryginale stronie (tj. noty księgowe, dowody wpłaty (KP) decyzje) oraz wewnętrzne dotyczące operacji wewnątrz jednostki (np. wniosek o zaliczkę polecenie księgowania (PK), listy płac). Podstawą zapisu w księgach rachunkowych ww. operacji gospodarczej powinien być zatem dokument PK – *Polecenie księgowania*.

Wyrywkowej kontroli poddano przestrzeganie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) nakazującym dokonywać wydatki w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stwierdzając, że zobowiązania regulowane są terminowo.

Mając na względzie zapisy art. 44 ust. 3 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych, tj. że wydatki należy ponosić w sposób celowy, nie znajduje uzasadnienia ponoszenie co roku wydatku z tytułu rocznego abonamentu za odbiornik radiowy (w 2019 r. w kwocie 75,60 zł) znajdujący się w sekretariacie Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach, a będący prywatną własnością pracownika, zatem nie znajdujący się na stanie wyposażenia PUP.

4.3. Gospodarka kasowa oraz druki ścisłego zarachowania

Zasady gospodarki kasowej w jednostce zostały określone w dziale IV (rozdział 2) polityki rachunkowości PUP w Tychach. Kontroli poddano przestrzeganie zapisów § 27 pkt 3, tj. „Na dowód przyjęcia odpowiedzialności materialnej kasjer składa deklarację odpowiedzialności za powierzone mu mienie” oraz pkt 6, w zakresie przekazania kasy wyłącznie protokolarnie (zgodnie z załącznikiem nr 6 do polityki), nie stwierdzając nieprawidłowości.

Raporty kasowe w kasie sporządzane są ręcznie na znormalizowanych drukach, które zgodnie z polityką rachunkowości są drukami ścisłego zarachowania (§ 36 pkt 1). Z informacji uzyskanej w trakcie kontroli wynika, iż jednostka nie prowadzi księgi druków ścisłego zarachowania dla raportów kasowych. W zakresie sporządzania raportów kasowych, wystawiania dowodów KP i KW nie stwierdzono uchybień. Raport kasowy wypełniany jest przez kasjera w porządku chronologicznym, tzn. w takiej kolejności, w jakiej następują wpłaty i wypłaty. Natomiast jak wynika z dziennika za 2018 r. oraz 2019 r. operacje gospodarcze wynikające z raportu kasowego sporządzanego za dany okres, tj. na koniec miesiąca, nie są wprowadzane do ksiąg rachunkowych z faktyczną datą operacji gospodarczej, gdyż ujmowane są w księgach z datą zamknięcia raportu kasowego jako datą dowodu księgowego i operacji gospodarczej, co dotyczyło raportów kasowych sporządzonych za luty,

sierpień, październik, listopad i grudzień 2018 r. oraz luty, kwiecień 2019 r. **Powyższe uchybia jednemu z warunków uznania ksiąg rachunkowych za prowadzone bieżąco, tj. art. 24 ust. 5 pkt 3 uor, zgodnie z którym ujęcie wpłat i wypłat gotówką następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane oraz art. 40 ustawy o finansach publicznych gdzie wskazano, iż dochody i wydatki księguje się w terminie ich zapłaty.** Przykładowo:

- w raporcie kasowym (budżet) nr 8/2018 za okres od 1.10.2018 r. do 31.10.2018 r. z datą zapisu 31.10.2018 r., wszystkie zaistniałe operacje gospodarcze ujęto pod datą 31.10.2018 r., podczas gdy w raporcie kasowym odnotowano operacje pod datami od 10.10.2018 r. do 31.10.2018 r. co dotyczyło operacji gospodarczych ujętych pod:
 - poz. 1 – dowód wpłaty KP 8/BU z dnia 10.10.2018 r.,
 - poz. 2 – wniosek o zaliczkę nr 10/BU z dnia 11.10.2018 r.,
 - poz. 3 – wniosek o zaliczkę nr 11/BU z dnia 11.10.2018 r.,
 - poz. 4 – wniosek o zaliczkę nr 12/BU z dnia 11.10.2018 r.,
 - poz. 5 – rozliczenie zaliczki nr 10/BU z dnia 17.10.2018 r.
 - poz. 6 – rozliczenie zaliczki nr 11/BU z dnia 18.10.2018 r.
 - poz. 7 – rozliczenie zaliczki nr 12/BU z dnia 18.10.2018 r.
 - poz. 8 – dowód wpłaty KP 9/BU z dnia 19.10.2018 r.,
 - poz. 9 – wniosek o zaliczkę nr 13/BU z dnia 19.10.2018 r.,
 - poz. 10 – wniosek o zaliczkę nr 14/BU z dnia 22.10.2018 r.,
 - poz. 11 – rozliczenie zaliczki nr 12/BU z dnia 18.10.2018 r.
 - poz. 12 – rozliczenie zaliczki nr 13/BU z dnia 22.10.2018 r.
 - poz. 13 – rozliczenie zaliczki nr 14/BU z dnia 29.10.2018 r.
 - poz. 14 – wpłata do banku na podstawie bankowego dowodu wpłaty z dnia 31.12.2018 r.
- w raporcie kasowym (budżet) nr 3/2019 za okres od 1.04.2019 r. do 30.04.2019 r. z datą zapisu 30.04.2019 r., wszystkie zaistniałe operacje gospodarcze ujęto pod datą 30.04.2019 r., podczas gdy w raporcie kasowym odnotowano operacje pod datami od 2.04.2019 r. do 30.04.2019 r. co dotyczyło operacji gospodarczych ujętych pod:
 - poz. 1 – dowód wpłaty KP 5/BU z dnia 2.04.2019 r.,
 - poz. 2 – wniosek o zaliczkę nr 9/BU z dnia 3.04.2019 r.,
 - poz. 3 – rozliczenie zaliczki nr 9/BU z dnia 4.04.2019 r.
 - poz. 4 – dowód wpłaty KP 6/BU z dnia 15.04.2019 r.,
 - poz. 5 – wniosek o zaliczkę nr 10/BU z dnia 16.04.2019 r.,
 - poz. 6 – rozliczenie zaliczki nr 10/BU z dnia 18.04.2019 r.,
 - poz. 7 – wpłata do banku na podstawie bankowego dowodu wpłaty z dnia 30.04.2019 r.

W jednostce operacje rozliczenia zaliczki przez pracownika ujmuje się w księgach rachunkowych z zastosowaniem jednostronnych zapisów, nie odzwierciedlających żadnej operacji gospodarczej. Przykładowo rozliczenie zaliczki nr 5/BU na kwotę 6,19 zł do zwrotu (zaliczka udzielona w dniu 12.06.2018 r. w kwocie 200 zł), wydatkowanej w kwocie 193,81 zł (faktura nr FP04589/06/18 z dnia 12.06.2018 r.) na zakup ścierki i mopów, ujęto w księgach rachunkowych następującymi zapisami:

Nr pozycji w dzienniku	Konto Wn	Kwota Wn	Kwota Ma	Konto Ma
06-001067	101-01-01	6,19	6,19	234-101-03-050000123
06-001068	401-001-4210-14-01	193,81	193,81	234-101-03-050000123
06-001069			193,81	201-101-020009480
06-001070	201-101-020009480	193,81		

Jedną z podstawowych zasad rachunkowości jest reguła podwójnego zapisu. Zgodnie z nią, każda operacja gospodarcza jest ewidencjonowana na co najmniej dwóch różnych kontach, po dwóch różnych stronach i w identycznej wartości na stronach różnych kont (zapis jednakowy). Dzięki stosowaniu tej reguły możliwe jest zachowanie zasady równowagi bilansowej, która zakłada że suma wartości wszystkich składników majątku jest równa sumie wartości źródeł ich finansowania.

W toku kontroli wykazano, iż wypłata gotówki z kasy, celem odprowadzenia jej do banku następuje na podstawie bankowego dowodu wpłaty. Stwierdzić należy, iż bankowy dowód wpłaty jest dokumentem wystawionym przez bank i potwierdza operację gospodarczą wpłaty gotówki do banku, a nie operację gospodarczą polegającą na wypłacie z kasy jednostki gotówki. Prawidłowym dokumentem potwierdzającym wypłatę gotówki z kasy, celem wpłaty jej do banku, jest dowód wypłaty – KW.

Zasady gospodarki drukami ścisłego zarachowania w jednostce zostały określone w dziale IV (rozdział 3) polityki rachunkowości PUP w Tychach. Do druków ścisłego zarachowania w PUP w Tychach zalicza się formularze, w stosunku do których obowiązuje wzmożona kontrola. Zalicza się do nich:

- czeki gotówkowe,
- dowody wpłaty „KP” (kasa przyjmie),
- wnioski o zaliczkę,
- rozliczenie zaliczek.

Ewidencja druków prowadzona jest w Dziale Finansowo Księgowym przez Głównego Księgowego lub inną upoważnioną osobę w specjalnie do tego celu założonych „Księgach druków ścisłego zarachowania”. Zgodnie z § 46 polityki rachunkowości podstawą zapisów przychodowych w księdze prowadzonej dla czeków gotówkowych jest przyjęcie czeków

z banku, dla pozostałych druków odczekanie (ponumerowanie, opieczetowanie, zaparafowanie). Podstawą zapisów rozchodowych jest fakt wydania druku (bloczków) do użytku potwierdzony podpisem kasjera lub osoby pobierającej. Do kontroli przedłożono księgi druków ścisłego zarachowania z dnia:

- 3.01.2012 r. – dowody wpłaty KP - kasa przyjmie (BU/FP/ZFŚS),
- 3.01.2012 r. – wnioski na zaliczkę (BU/FP/ZFŚS),
- 3.01.2012 r. – rozliczenie zaliczki (BU/FP/ZFŚS),
- 5.01.2005 r. – чеки (FP),
- 11.01.2005 r. – чеки (BU/ZFŚS).

Księgi, prawidłowo, zgodnie § 46 ust. 1 polityki są opieczetowane oraz posiadają ponumerowane strony. **Weryfikacja zgodności prowadzenia księgi druków ścisłego zarachowania, dla dowodów KP oraz czeków, z zapisami polityki rachunkowości wykazała następujące nieprawidłowości:**

- Z księgi w której ewidencjonuje się druki KP *Kasa przyjmie*, nie wynika aby osoba która pobrała druki zdała druki wykorzystane. W księdze przykładowo w dniu 2.01.2017 r. przychodowano 10 szt. druków KP (nr KP1/BU – KP10/BU z opisem „Bloczek nr 21/BU”. W tym samym dniu, w księdze odnotowano rozchód druków, co zostało potwierdzone podpisem pobierającego bez wskazania daty odbioru. W dniu 21.09.2017 r. przychodowano kolejne 10 szt. druków KP (nr KP11/BU – KP20/BU) z opisem „Bloczek nr 21/BU” i w tym samym dniu nastąpił ich rozchód, potwierdzony podpisem (brak daty odbioru), co było niezgodne z zapisami polityki, tj. „pobranie nowych druków następuje po wykorzystaniu druków wcześniej pobranych”. Następnie 29.12.2017 r. przyjęto na stan 4 szt. blankietów KP (nr KP17/BU – KP20/BU) co zostało potwierdzone przez zwracającego jego podpisem i datą zwrotu, a w pozycji nr 10 księgi „Ewentualna ilość niezaużytych druków” wpisano liczbę 4. Zatem nie potwierdzono zwrotu zużytych 6 szt. blankietów KP (nr KP11/BU – KP16/BU). Zdane druki niewykorzystane na koniec roku pobrano i anulowano. W dniu 3.01.2018 r. wydano 6 szt. druków KP (nr KP1/BU – KP6/BU) oraz je rozchodowano, co potwierdzono podpisem pobierającego (brak daty). Następnie w dniu 3.08.2018 r. przychodowano druki KP (nr KP7/BU – KP13/BU) z opisem „Bloczek nr 21/BU”. W tym samym dniu je wydano, co było niezgodne z zapisami polityki, tj. „pobranie nowych druków następuje po wykorzystaniu druków wcześniej pobranych”. Fakt zdania tylko 2 szt. druków KP (nr KP12/BU – KP13/BU) odnotowano 31.12.2018 r. Druki te rozchodowano 31.12.2018 r. do anulowania. Zasadnym jest odnotowanie zwrotu wszystkich pobranych druków w księdze druków ścisłego zarachowania, celem ich rozliczenia. Z księgi druków ścisłego zarachowania nie wynika ile bloczków druków KP jest w użyciu. W trakcie kontroli ustalono, że kasjerka otrzymuje na początek roku cały bloczek

druków KP, tak też zapisano w § 47 ust. 1 „Bloczki druków ścisłego zarachowania są wydawane kasjerowi na początku każdego roku (KP, wniosek o zaliczkę, rozliczenie zaliczki)” natomiast jako druki ścisłego zarachowania uznaje się tylko te które zostały opieczetowane i oznakowane, zgodnie z § 45 ust. 3 „przed wydaniem do użytku poszczególne blankiety bloczków „KP”, wniosek na zaliczkę, rozliczenie zaliczki, zostają ponumerowane, z zachowaniem ciągłości numeracji w danym roku budżetowym, opieczetowane oraz zaparafowane”, które w momencie oznakowania stają się drukami ścisłego zarachowania i podlegają rejestracji w księdze druków ścisłego zarachowania (§ 45 ust. 6). Wskazany powyżej sposób numeracji poszczególnych druków KP powoduje, iż w każdym roku nadane numery druków się dublują (nie są łamane przez rok). Zatem przedstawiona powyżej praktyka nie zapewnia prawidłowej kontroli nad wydаныmi drukami i nie zabezpiecza przed zaistnieniem ewentualnych nadużyć.

Powyżej opisane nieprawidłowości, dotyczące pobrania nowych druków, przed rozliczeniem się z druków wcześniej pobranych, stwierdzono również w księdze druków ścisłego zarachowania w której ewidencjonuje się druki KP – Fundusz Pracy. Z księgi druków ścisłego zarachowania wynika, że w dniach: 2.01.2017 r. pobrano 26 szt. druków KP (KP1/FP – KP21/FP), 13.04.2017 r. pobrano 26 szt. druków KP (KP22/FP – KP47/FP), 5.09.2017 r. pobrano 26 szt. druków KP (KP48/FP – KP73/FP) bez zdania wykorzystanych druków. W dniu 29.12.2017 r. nastąpił zwrot 12 szt. druków KP (KP62/FP – KP73/FP), co zostało potwierdzone przez zdającego.

- Z księgi w której ewidencjonuje się чеки – ZFŚS wynika, iż przychodowano 4 szt. czeków (od nr 0010467816 do nr 0010467819), natomiast nie wydano ich do zużycia. W pozycji: seria i numer druków wpisane są numery kolejnych druków jednakże brak jest ich rozchodu oraz danych i podpisu osoby pobierającej druki. Zgodnie z protokołem inwentaryzacji kasy nr 1/ZFŚS/2018 na dzień 31.12.2018 r. wskazane чеки znajdowały się na stanie kasy. Również z księgi w której ewidencjonuje się чеки – FP wynika, że przychodowano 12 szt. czeków (od nr 0010467804 do nr 0010467815), z czego dwa wydano do zużycia (0010467804, 0010467805), prawidłowo odnotowano ich wydanie. Natomiast reszty czeków nie wydano do zużycia (brak danych i podpisu osoby której wydano), wypisano jedynie numery druków w kolejnych pozycjach księgi. Zgodnie z protokołem inwentaryzacji kasy nr 1/FP/2018 na dzień 31.12.2018 r. wskazane чеки znajdowały się na stanie kasy.

Powyższe jest niezgodne z zapisami polityki rachunkowości, w której uregulowano że:

- w celu wydania kolejnego bloczku druków koniecznym jest rozliczenie się z poprzednio pobranego bloczku danego rodzaju (§ 46 ust. 3) – z księgi nie wynika aby cały bloczek został wydany,

- księga druków ścisłego zarachowania prowadzona jest na bieżąco, wypełniane są wszystkie rubryki dotyczące przychodu, rozchodu, stanu (§ 46 ust. 4).

Ponadto do kontroli nie przedłożono ewidencji druków ścisłego zarachowania jakimi są arkusze spisu z natury. Zgodnie z Instrukcją inwentaryzacyjną dla PUP w Tychach arkusze spisu mające formę papierowego wydruku, przy tradycyjnej formie spisu, traktuje się jako druki ścisłego zarachowania (§ 7 ust. 2 pkt 1). Natomiast w § 45 polityki rachunkowości zapisano, iż druki nie posiadające nadanych przez drukarnię serii i numerów, tj. dowód KP, wniosek o zaliczkę, rozliczenie zaliczki oraz arkusze spisu z natury podlegają oznakowaniu przez Głównego Księgowego lub osobę upoważnioną. Kontrola wykazała, iż na arkuszach spisu z natury na których przeprowadzono spis z natury: niewydanych do zużycia materiałów biurowych, środków czystości i materiałów eksploatacyjnych do drukarek na dzień 31.12.2018 r. nie dokonano oznakowania ich unikatowym numerem oraz nie wprowadzono ich na stan druków ścisłego zarachowania. Powyższe nieprawidłowości wskazują zatem na brak prawidłowej, rzetelnej ewidencji oraz kontroli nad drukami ścisłego zarachowania.

Zgodnie z § 51 polityki rachunkowości druki ścisłego zarachowania powinny być inwentaryzowane nie rzadziej niż raz na koniec roku, a Komisja Inwentaryzacyjna jest zobowiązana ustalić stan faktyczny druków ścisłego zarachowania.

Dyrektor PUP w Tychach zarządzeniem nr 17/18 z dnia 22.11.2018 r. powołał:

- komisję inwentaryzacyjną w celu przeprowadzenia inwentaryzacji: gotówki w kasie, druków ścisłego zarachowania,
- komisję inwentaryzacyjną weksli i likwidacyjnej weksli.

Do kontroli przedłożono protokoły z inwentaryzacji kasy nr 1/BU/2018 (Budżet), nr 1/FP/20108 (Fundusz Pracy) oraz nr 1/ZFŚS/2018 (Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych).

Przykładowo w protokole z inwentaryzacji kasy nr 1/FP/2018 komisja inwentaryzacyjna w dniu 31.12.2018 r. w obecności osoby materialnie odpowiedzialnej za prowadzenie kasy, przeprowadziła inwentaryzację kasy, innych walorów pieniężnych oraz dokumentów ścisłego zarachowania oraz stwierdziła:

- stan gotówki 0,00, dowód kasa przyjmie od KP nr 1/FP do KP nr 30/FP (ostatni wykorzystany dowód nr KP 28/FP z 20.12.2018 r. oraz anulowane dowody KP od nr 29/FP do nr 30/FP,
- ostatni raport kasowy na 11/2018 za okres od 1.12.2018 r. do 31.12.2018 r.,
- чеки od nr 0010467806 do nr 0010467815,
- dowód wniosek o zaliczkę od nr 1/FP do nr 3/FP (ostatni wykorzystany nr 2/FP z 18.10.2018 r., anulowany wniosek o zaliczkę nr 3/FP),

- dowód rozliczenia zaliczki od nr 1/FP do nr 3/FP (ostatni wykorzystany nr 2/FP z 22.10.2018 r., anulowany dowód rozliczenia zaliczki nr 3/FP).

W protokole zapisano również, że „ponadto wyrywkowo sprawdzono kolejność druków ścisłego zarachowania (KP, чеки, dowody wniosek na zaliczkę, rozliczenie zaliczki) stwierdzono chronologiczne ich prowadzenie”. Protokół został podpisany przez osobę materialnie odpowiedzialną za prowadzenie kasy oraz członków komisji inwentaryzacyjnej. Jak wynika z zapisów w księdze druków ścisłego zarachowania w dniu 31.12.2018 r. został odnotowany zwrot druków KP od nr 29/FP do nr 30/FP, wniosek o zaliczkę nr 3/FP, dowód rozliczenia zaliczki nr 3/FP oraz fakt ich anulowania. Stwierdza się, że nie jest możliwe aby anulowane druki znajdowały się równocześnie w kasie oraz u osoby prowadzącej druki ścisłego zarachowania. Z protokołu wynika, iż równocześnie objęto inwentaryzacją kasę oraz druki ścisłego zarachowania, jednakże na protokole brak podpisu osoby materialnie odpowiedzialnej za prowadzenie druków ścisłego zarachowania. Druki ścisłego zarachowania podlegają odrębnej ewidencji oraz nadzorowi, zatem na koniec roku należy ustalić ich stan faktyczny oraz dokonać porównania z prowadzoną ewidencją w księdze druków ścisłego zarachowania. Z księgi druków ścisłego zarachowania, w której prowadzona jest ewidencja czeków, nie wynika, aby nastąpił ich rozchód, o czym już była mowa w protokole, zatem przy prawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji druków ścisłego zarachowania powstałby niedobór tych druków. Powyższe nieprawidłowości odnoszą się również do inwentaryzacji kasy dotyczącej budżetu oraz zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Na nieporównanie stanu faktycznego druków z księgą druków ścisłego zarachowania zwrócono już uwagę w poprzednim protokole nr DUK.1711.3.2015 z dnia 20.04.2015 r.

Zgodnie z protokołem z inwentaryzacji weksli będących w posiadaniu PUP w Tychach komisja inwentaryzacyjna w dniu 31.12.2018 r. (godz. 10:22) przeprowadziła inwentaryzację weksli drogą weryfikacji, tj. porównano ilości i dane weksli przechowywanych w sejfie z rejestrami weksli prowadzonymi przez upoważnionych pracowników ZIR i DFK. Stwierdzono, iż ilość i dane weksli wykazane na rejestrach są zgodne ze stanem rzeczywistym, tj. stwierdzonym w sejfie. Stan weksli na 31.12.2018 r. stwierdzono na 334 sztuki. Zauważa się, że w dniu 31.12.2018 r. (godz. 11:21), zgodnie z protokołem zniszczenia weksli, komisja likwidacyjna dokonała komisijnego zniszczenia weksli, znajdujących się w posiadaniu PUP Tychy w ilości 5 szt. Zatem stan weksli na dzień 31.12.2018 r. uległ zmianie.

4.4. Gospodarka majątkiem trwałym i inwentaryzacja

W kontrolowanej jednostce zasady gospodarki majątkiem trwałym zostały uregulowane w Dziale II obowiązującej w PUP *Polityki rachunkowości* wprowadzonej zarządzeniem Dyrektora PUP nr 20/17 z dnia 29.12.2017 r. wraz ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Dyrektora PUP nr 3/18 z dnia 15 stycznia 2018 r.

Ewidencję środków trwałych w PUP prowadzi się w formie:

1. księgi inwentarzowej syntetycznej i analitycznej stanowiącej ewidencję ilościową i wartościową środków trwałych prowadzoną przez Dział Organizacyjno – Administracyjny,
2. ewidencji środków trwałych – analitycznie, prowadzonej przez Dział Finansowo – Księgowy.

Ewidencję pozostałych środków trwałych stanowi księga inwentarzowa prowadzona w Dziale Organizacyjno – Administracyjnym obejmująca analityczną ewidencję ilościowo – wartościową oraz ilościową. Do pozostałych środków trwałych zalicza się rzeczowe składniki majątku trwałego, które zużywają się stopniowo, lecz z powodu wartości jednostkowej niższej od dolnej granicy ustalonej dla środków trwałych lub krótszego od roku okresu użytkowania nie zostały zaliczone do środków trwałych. Zalicza się tu: meble, wszelkie środki trwałe o wartości wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych (10 000 zł) dla których odpisy amortyzacyjne dokonywane są w 100 % ich wartości w miesiącu oddania do użytkowania. Ustalono progi wartościowe przy ewidencjonowaniu pozostałych środków trwałych, tj.:

- ewidencja wartościowo – ilościowa od 2500,01 zł do 10 000 zł
- ewidencja ilościowa wyposażenia od 500 zł do 2 500 zł,
- pozostałe środki trwałe o wartości początkowej niższej niż 500 zł są ujmowane bezpośrednio w koszty działalności i nie podlegają ewidencjonowaniu.

Zarządzeniem Dyrektora PUP nr 7/19 z dnia 19.03.2019 r. ustalono nowe progi przy ewidencjonowaniu pozostałych środków trwałych, tj. że ewidencją ilościową objęte jest następujące wyposażenie:

- meble, sprzęt RTV, sprzęt informatyczny, kserokopiarki, sprzęt fotograficzny, kamery, sprzęt audiowizualny oraz telefony komórkowe o wartości jednostkowej do 2 500 zł,
- sprzęt AGD o wartości od 100 zł do 2 500 zł,
- pozostałe wyposażenie o wartości jednostkowej od 500 zł do 2 500 zł.

Ponadto uwzględniając zasadę istotności, ustalono, że wyposażenie pomieszczeń przymocowane do ścian, podłóg, sufitów (typu gaśnice, lampy, żaluzje, przepływowe podgrzewacze wody, suszarki itd.) w dacie ich nabycia ujmowane są bezpośrednio w koszty jednostki i nie podlegają żadnej ewidencji.

Zgodnie z księgami rachunkowymi wartość majątku jednostki wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawiała się następująco:

• 011-4 – maszyny, urządzenia, aparaty ogólnego zastosowania	241 919,87 zł
• 011-6 – urządzenia techniczne	19 588,19 zł
• 011-8 – narzędzie, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	42 976,40 zł
RAZEM 011:	304 484,46 zł
• 013 – pozostałe środki trwałe	915 165,01 zł
• 020 – wartości niematerialne i prawne	170 427,15 zł

Wartość majątku wynikającą z ksiąg rachunkowych zweryfikowano z danymi wynikającymi z odpowiednich ksiąg inwentarzowych nie stwierdzając różnic. W wyniku wrywkowej kontroli dokumentów źródłowych z ewidencją składników majątkowych nie stwierdzono nieprawidłowości. Stwierdzono, iż na sprzęcie naniesione są numery inwentarzowe oraz zgodnie z polityką rachunkowości w pomieszczeniach znajduje się spis pozostałych środków trwałych.

Jak wynika z dokumentacji przedłożonej do kontroli w 2018 r. stan majątku na koncie 011 uległ zmniejszeniu o kwotę 4 062,60 zł w wyniku przeprowadzonej w dniu 7.05.2018 r. likwidacji 3 drukarek HP 1150 o wartości 1 354,20 zł każda. Ponadto w dniu 7.05.2018 r. likwidacji poddano pozostałe środki trwałe ujęte na koncie 013, tj.: zasłony pionowe, 3 monitory LCD, ekran na trójnogu, notebook, 2 telefony komórkowe, 2 wentylatory oraz czajnik bezprzewodowy na łączną kwotę 10 293,05 zł. Kontrolującym przedłożono protokół nr 1/2018 z likwidacji ww. sprzętu oraz kartę przekazania odpadu do utylizacji. W zakresie powyższych czynności nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto, jak wynika z obrotów konta 013 w 2018 r. wartość pozostałych środków trwałych PUP uległa zwiększeniu w wyniku: zakupu telefonu Samsung o wartości 2 850 zł oraz nieodpłatnego przyjęcia sprzętu zakupionego ze środków Fundusz Pracy na kwotę 9 661,55 zł.

Zgodnie z Instrukcją inwentaryzacyjną stanowiącą załącznik nr 1 do zarządzenia 10/15 Dyrektora PUP z dnia 30.06.2015 r. środki trwałe znajdujące się na terenie strzeżonym są inwentaryzowane w drodze spisu z natury raz w ciągu czterech lat. W instrukcji wskazano, iż budynek, w którym mieści się siedziba PUP oraz Punkt Obsługi Klienta w Lędzinach są obiektami strzeżonymi, tj. objętymi monitoringiem. Zgodnie z informacją udzieloną kontrolującym w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzono inwentaryzacji majątku jednostki w drodze spisu z natury, a ostatnia inwentaryzacja w formie spisu z natury została przeprowadzona w 2015 r.

Zarządzeniem nr 17/18 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 22 listopada 2018 r. powołano Komisję inwentaryzacyjną m.in. do przeprowadzenia spisu

z natury niewydanych do zużycia materiałów biurowych, materiałów eksploatacyjnych do drukarek, środków czystości oraz powołano zespół weryfikujący salda na kontach księgowych. Do kontroli przedłożono arkusze spisu z natury, które nie zostały opatrzone unikatowym numerem, tym samym nie zostały uznane za druki ścisłego zachowania, o czym wspomniano już w protokole.

Przedłożona przez PUP do kontroli dokumentacja nie potwierdza wypełnienia w pełni obowiązku wynikającego z art. 26 ust. 1 pkt 3 uor, tj. przeprowadzenia inwentaryzacji drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, co winno dotyczyć środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych przy inwentaryzacji metodą spisu ilości z natury oraz potwierdzenia sald oraz wymienionych przy inwentaryzacji metodą spisu ilości z natury oraz potwierdzenia sald, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe. Do kontroli przedłożono:

- „Zestawienie wartości niematerialnych i prawnych PUP w Tychach, w którym prawidłowo zweryfikowano oprogramowania będące na stanie PUP w Tychach na dzień 31.12.2018 r. i stwierdzono ich zgodność ze stanem rzeczywistym,
- Protokoły z inwentaryzacji przeprowadzonej metodą weryfikacji sald według stanu na dzień 31.12.2018 r. zawierające wszystkie konta dotyczące budżetu, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz funduszu pracy. W tabelach ujętych w protokołach wyszczególniono salda kont analitycznych przed weryfikacją i po weryfikacji oraz kolumnę zatytułowaną „różnice”, z której nie wynika żadna niezgodność. Weryfikacja ma na celu sprawdzenie poprawności i realności każdego salda podlegającego temu rodzajowi inwentaryzacji i porównaniu tego salda (kredytowego lub debetowego) z dokumentami, które stanowiły podstawę zapisów na kontach księgowych oraz ze stanem faktycznym, co w wskazanych protokołach nie zostało udokumentowane, tj. nie wskazano z jakim dokumentami salda poszczególnych kont zostały porównane i uzgodnione oraz nie zawierały stwierdzenia o zgodności lub niezgodności salda. Ponadto przy weryfikacji należy odpowiedzieć na pytania czy należności i zobowiązań faktycznie powstały (czy zgadza się osoba dłużnika/wierzyciela, tytuł prawny, kwota), czy są wymagalne, czy nie uległy przedawnieniu (z podaniem terminu przedawnienia), czy nie zostały umorzone, czy nie zachodzą przesłanki umorzenia z urzędu, czy nie dotyczą podmiotu nieistniejącego (np. osoby prawnej wykreślonej z określonego rejestru), czy prawidłowo naliczono i ujęto kwoty uboczne (np. odsetki za zwłokę, oprocentowanie, koszty egzekucji, koszty sądowe).

Przykładowo o braku przeprowadzenia prawidłowej weryfikacji sald z dokumentami świadczą salda widniejące na kontach:

- 221-101-0940-00-10-020009043 (budżet) w kwocie 6 942,14 zł, wynikające z korekty faktury otrzymanej z TTBS z której wynika nadpłata za 2018 r. dotyczące energii elektrycznej oraz CO, co omówiono już w protokole,
- 231-000-022-ZZ100-02 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Podstawowa działalność urzędu – Zasilek dla bezrobotnych podstawowy – Niepodjęte świadczenie* (fundusz pracy) w kwocie 117 366,12 zł, którego bilans otwarcia wynosił 116 694,17 zł zatem powinny zostać odpisane w związku z ich przedawnieniem, co już zostało opisane w protokole,
- 240-000-00-0000 *Rozrachunki z tytułu mylnych wpływów* saldo po stronie Wn i Ma w kwocie 34 217,00 zł ze znakiem minus. Zgodnie z informacją udzieloną w trakcie kontroli wskazane saldo wynika z automatycznego generowania BO i błędnego wprowadzenia typu transakcji (tzw. niesparowana pozycja),
- 201-000-044-Doposaz-01-020009457 *Evan Doradztwo Finansowe – wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy – kapitał* w kwocie 98,66 zł, stanowiące nadpłatę od Komornika Sądowego, gdzie brak dokumentu przedstawiającego rozliczenie wpłat od Komornika Sądowego uniemożliwiało przeprowadzenie prawidłowej weryfikacji salda. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż konto 201-000-044-Doposaz-01-020009457 *Evan Doradztwo Finansowe – wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy – kapitał* wykazuje na dzień 31.12.2018 r. nadpłatę w kwocie 98,66 zł. Ustalono, iż bilans otwarcia tego konta na 1.01.2017 r. wynosił 3 323,97 zł. Na rachunek bankowy PUP komornik sądowy dokonał wpłat w dniu 16.01.2017 r. w wysokości 420,44 zł oraz w dniu 13.11.2017 r. w kwocie 3 224,45 zł z której pokryto odsetki w łącznej kwocie 222,26 zł (201-000-044-Doposaz-02-020009457) oraz pozostałą należność w kwocie 2 903,53 zł. Z dokumentacji przedstawionej do kontroli nie wynika, aby podjęto jakąkolwiek próbę rozliczenia widniejącej na koncie nadpłaty. Zatem do dnia kontroli wskazana nadpłata nie została wyjaśniona i zwrócona.

Weryfikacja zestawienia obrotów i sald na 31.12.2018 r. wykazała, również nadpłaty przykładowo na kontach 231 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Podstawowa działalność urzędu*, w następujących analitykach:

- 231-000-022-ZZ100-02-010002890 *Zasilek dla bezrobotnych podstawowy – odsetki* na którym saldo Ma w kwocie 17,15 zł, powstało w wyniku dokonanej wpłaty w dniu 31.12.2018 r. W trakcie kontroli udzielono kontrolującemu informacji, iż brak jest kontaktu z klientem.
- 231-000-032-SSP-03 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Stypendium dla podejmujących studia podyplomowe – Nienależnie pobrane świadczenia* na którym saldo Ma wynoszące 2,32 zł stanowi bilans otwarcia konta,

- 231-000-034-SST-03 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń – Stypendium za staż – Nienależnie pobrane świadczenia* na którym saldo Ma wynoszące 127 zł zł stanowi bilans otwarcia konta,
- 231-000-036-SSZ_Z-03 *Stypendium szkoleniowe dla os. zatrudnionych – Nienależnie pobrane świadczenia* na którym saldo Ma wynoszące 10 zł zł stanowi bilans otwarcia konta,
- 231-009-004-SST-03 *Stypendium stażowe – Nienależnie pobrane świadczenia* na którym saldo Ma wynoszące 3,29 zł zł stanowi bilans otwarcia konta.

W powyższych przypadkach uzyskano informację, iż są to nadpłaty z lat ubiegłych. Jeśli nadpłata powstała u osoby, która nie ma wobec jednostki żadnych innych zobowiązań ani zaległości, należy niezwłocznie dokonać jej zwrotu. Zatem świadczy to o braku należytej weryfikacji kont rozrachunkowych i podejmowaniu odpowiednich działań w celu uzgodnienia rozrachunków. Z otrzymanego zestawienia obrotów i sald na 31.03.2019 r. ww. nadpłaty nadal widnieją na kontach.

W protokołach z inwentaryzacji sald wyszczególniono konta 130, 135 oraz 136, które uzgodniono w wyniku inwentaryzacji w drodze potwierdzenia salda z bankiem. **Ponadto dokonano weryfikacji sald kont zespołu 4 Koszty według rodzaju i 7 Przychody, dochody i koszty, które nie podlegają inwentaryzacji.**

Weryfikacji poddano wypełnienia przez PUP obowiązków w zakresie inwentaryzacji wynikających z art. 26 ust. 1 pkt 2 uor tj. w drodze potwierdzenia sald. Zgodnie z instrukcją dotyczącą zasad przeprowadzania inwentaryzacji w PUP w Tychach za pomocą potwierdzenia stanów przez kontrahentów inwentaryzuje się: środki pieniężne na rachunkach bankowych oraz należności zaewidencjonowane na kontach zespołu 2, za wyjątkiem należności spornych i wątpliwych, należności od osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, w tym pracowników oraz należności publicznoprawnych. Do kontroli przedłożono dokument z banku stwierdzający zgodność sald z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Zgodnie z informacją uzyskaną w trakcie kontroli jednostka nie przesłała do kontrahentów potwierdzeń sald należności zaewidencjonowanych na kontach zespołu 2, co przykładowo dotyczyło należności widniejących na kontach: 201-000-044-Doposaz-01-020010460 [REDACTED]p. [REDACTED], 201-000-044-Doposaz-01-020011421 [REDACTED], 201-000-044-Doposaz-01-020012216 Artykuły dziecięce [REDACTED], 201-031-000-RefDo30-01-020011087 [REDACTED], 201-031-000-RefDo30-01-020011596 [REDACTED], 201-031-000- [REDACTED]30-01-020011992 [REDACTED] wykazywały salda odpowiednio: 2 000 zł, 6 522,97 zł, 7 454,29 zł, 8 131,26 zł, 8 055 zł, 10 178,66 zł, 10 178,66 zł. **Zatem jednostka nie dopełniła obowiązku przeprowadzenia w powyższym zakresie inwentaryzacji w drodze potwierdzenia sald.**

Kontrola otrzymanych, przez PUP w Tychach, od kontrahentów potwierdzeń sald wykazała w dwóch przypadkach niezgodność potwierdzonego salda, jako „saldo zgodne”, na dzień 31.10.2018 r. z zestawieniem obrotów i sald na dzień 31.10.2018 r., gdyż ujęcie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych nastąpiło w listopadzie 2018 r., zatem na 31.10.2018 r. saldo było niezgodne.

Powyższe dotyczyło otrzymanych potwierdzeń sald należności od:

- Poczty Polskiej S.A., w którym wskazano należność w kwocie 10 509,10 zł wynikającą z faktury nr F21714P1018MRU/F/A/18/0PLN z 6.11.2018 r. która w księgach rachunkowych PUP (dziennik częstkowy – fundusz pracy), ujęta została w dniu 19.11.2018 r.
- Szpitala Miejskiego w Tychach Sp. z o.o., w którym wskazano należność w kwocie 980 zł wynikającą z faktur nr: FA/994/2018/F na kwotę 150 zł, FA/995/2018/F na kwotę 335 zł oraz FA/996/2018/F na kwotę 495 zł, wszystkie z datą wystawienia 31.10.2018 r., które w księgach rachunkowych PUP (dziennik częstkowy – budżet) ujęte zostały w dniu 16.11.2018 r.

4.5. Weryfikacja akt osobowych pracowników, wypłaconych nagród jubileuszowych oraz wydatków osobowych niezaliczanych do wynagrodzeń

Zgodnie z przedłożoną do kontroli ewidencją w 2018 r. wypłacono 7 nagród jubileuszowych o łącznej wartości 38 953,08 zł oraz jedną odprawę emerytalną. Wysokość nagrody jubileuszowej oraz odprawy emerytalnej oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy (art. 38 ust 2 i 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1282) Weryfikacji poddano prawidłowość ustalenia wysokości 4 nagród jubileuszowych i odprawy emerytalnej oraz terminowość ich wypłacenia, nie stwierdzając nieprawidłowości.

Zasady przydzielania środków ochrony indywidualnej, odzieży roboczej, obuwia roboczego oraz przydzielania i obliczania ekwiwalentu pieniężnego za pranie odzieży roboczej dla pracowników PUP określone zostały zarządzeniem nr 27/2012 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 18 czerwca 2012 r. W jednostce prowadzone są karty ewidencyjne wyposażenia odrębnie dla każdego pracownika, tj. dla archiwisty oraz dwóch sprzątaczek, do czego obligowało obowiązujące w 2018 r. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 894). Weryfikacji poddano karty ewidencyjne pracowników w konfrontacji z zapisami określającymi normy przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz w odniesieniu do faktur zakupu, nie stwierdzając nieprawidłowości.

Kontrolą objęto procedury przyznawania refundacji za okulary. Zarządzeniem nr 24/10 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 1 marca 2010 r. wprowadzono procedury refundacji zakupu okularów korygujących wzrok dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach zatrudnionych na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe. W zarządzeniu zapisano, że pracownikom pracującym przy obsłudze monitorów ekranowych, przez co najmniej połowę dobowego czasu pracy przysługuje refundacja zakupu okularów korygujących wzrok (do wysokości 150 zł brutto) jeśli w wyniku badań okulistycznych przeprowadzonych w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej stwierdzona zostanie potrzeba ich stosowania. Kolejna refundacja przysługiwać będzie w przypadku, kiedy w wyniku następnych badań przeprowadzonych w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej, lekarz medycyny pracy wyda zaświadczenie stwierdzające konieczność wymiany szkieł, wynikającej z pogorszenia wzroku u pracownika. Podstawą do refundacji kosztów zakupu okularów korygujących wzrok jest złożenie wniosku wraz z kserokopią aktualnego zaświadczenia lekarskiego, mówiącego o konieczności stosowania okularów korygujących wzrok przy obsłudze monitora ekranowego, zleconej przez lekarza medycyny pracy w wyniku badań profilaktycznych oraz imiennego rachunku lub faktury za zakup okularów korygujących wzrok. Wyrywkowej weryfikacji poddano prawidłowość refundacji kosztów zakupu okularów korygujących wzrok z zapisami ww. zarządzenia, nie stwierdzając nieprawidłowości w zakresie przyznanych i wypłaconych pracownikom dopłat do zakupu okularów.

4.6. Wydatki dotyczące podróży służbowych oraz ryczałty za użytkowanie samochodu osobowego, niebędącego własnością pracodawcy

W trakcie czynności kontrolnych dokonano wyrywkowej analizy zwrotu kosztów podróży służbowych odbytych środkami komunikacji miejskiej i kolejowej oraz samochodem prywatnym pracownika. Wyrywkowej kontroli poddano rozliczenie poleceń wyjazdów służbowych w zakresie zgodności z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 167). Na kilku rachunkach kosztów podróży nie wskazano godzin wyjazdu oraz przyjazdu w których podróż się odbyła, co powoduje trudność w ocenie zgodności z § 7 ww. rozporządzenia, tj. zasadności braku wyliczenia i wypłacenia przysługującej diety. Powyższe dotyczyło polecenia wyjazdu służbowego: nr 2018/65 oraz nr 2018/66 (brak daty wystawienia dokumentu), w celu udziału w „Konferencji podsumowującej realizację programu zdobywanie doświadczenia zawodowego (...)” w dniu 5.06.2018 r., nr 2018/105 i nr 2018/108 (brak daty wystawienia dokumentu) w celu kontroli doposażenia stanowiska pracy odpowiednio w dniu

24.09.2018 r. oraz w dniu 27.09.2018 r., nr 2019/5 (brak daty wystawienia dokumentu) w celu odbycia spotkania w WUP w Katowicach w dniu 23.01.2019 r.

Wydatki w § 4410 Podróże *służbowe krajowe*, zgodnie z zestawieniem obrotów i sald – budżet na 31.12.2018 r., stanowiły kwotę 8 091,01 zł, w tym wydatki z tytułu używania przez pracowników samochodów osobowych, niebędącego własnością pracodawcy, do celów służbowych wynosiły 4 920,51 zł. Na podstawie art. 34 a ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 58 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1145) w 2018 r. zawarto 4 umowy w sprawie używania samochodu osobowego, niebędącego własnością pracodawcy, do celów służbowych, z miesięcznym limitem kilometrów na jazdy lokalne w wysokości od 140 do 400. W umowach wskazano, że koszty używania pojazdu do celów służbowych pokrywa pracodawca wg maksymalnej stawki wynikającej z § 2 pkt 1 lit a, b ww. rozporządzenia. Zwrotu kosztów dokonuje się w formie miesięcznego ryczałtu obliczonego jako iloczyn stawki za 1 km przebiegu i miesięcznego limitu przebiegu kilometrów na jazdy lokalne po złożeniu przez pracownika pisemnego oświadczenia o używanie przez niego samochodu do celów służbowych w danym miesiącu. Kwotę ustalonego ryczałtu zmniejsza się o jedną dwudziestą drugą za każdy roboczy dzień nieobecności pracownika w miejscu pracy z powodu choroby, urlopu, podróży służbowej trwającej co najmniej 8 godzin lub innej nieobecności w pracy oraz za każdy dzień roboczy, w którym pracownik nie dysponował pojazdem do celów służbowych. Weryfikacji poddano przedłożone do kontroli oświadczenia złożone przez pracowników za poszczególne miesiące 2018 r. w konfrontacji z kartami ewidencji czasu pracy tych pracowników, nie stwierdzając nieprawidłowości w zakresie naliczania oraz wypłaty ryczałtów za przejazdy służbowe własnym samochodem pracownika.

Zasadnym wydaje się jednak wprowadzenie zmiany w sposobie zwrotu pracownikom kosztów za jazdy lokalne z comiesięcznego ryczałtu pieniężnego na rozliczanie się z pracownikiem z faktycznie przejechanych przez niego kilometrów (tzw. „kilometrówki”). W odniesieniu do obu tych sposobów zastosowanie mają stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu - określone w rozporządzeniu sprawie zwrotu kosztów - które nie mogą być wyższe niż dla samochodu osobowego: o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ - 0,5214 zł, o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ - 0,8358 zł. Natomiast bardziej wiarygodnym, rzeczywistym i dokładnym sposobem rozliczenia jest ewidencja przebiegu pojazdu odzwierciedlająca faktycznie poniesione koszty przez pracownika.

4.7. Ustalenie i przekazanie odpisu na ZFŚS oraz prawidłowość przyznawanych świadczeń

Weryfikacji poddano dokumentację związaną z ustalaniem wartości odpisu podstawowego na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, z której wynika, iż wartość planowanego na 2018 r. odpisu na ZFŚS ustalono na kwotę 76 376,00 zł. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4.03.1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1352) równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku, z tym że w terminie do dnia 31 maja tego roku przekazuje kwotę stanowiącą co najmniej 75% równowartości odpisów. W związku z powyższym w dniu 17.05.2018 r. na rachunek bankowy ZFŚS przekazano kwotę 57 282,00 zł (75%), pozostałą część zgodnie z ustawą przekazano do końca września 2018 r., tj. w dniu 19.09.2018 r. w kwocie 19 094,00 zł (25%).

W myśl rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 349) podstawę naliczania odpisu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych. W związku z powyższym w jednostce dokonano przeliczenia faktycznej, przeciętnej liczby zatrudnionych w PUP ustalając, że przeciętna liczba zatrudnionych w 2018 r. wynosiła 61,63 etatu. Ponadto jednostka w 2018 r. obejmowała opieką socjalną 14 emerytów i rencistów. Skutkiem korekty było zmniejszenie wartości odpisu podstawowego na ZFŚS o 537,23 zł. Kwota ta przekazana została na rachunek podstawowy PUP w dniu 19.12.2018 r.

Sprawdzeniu poddano prawidłowość wyliczenia odpisu na ZFŚS w 2018 r. W wyniku weryfikacji akt osobowych pracowników i byłych pracowników PUP oraz przedłożonego do kontroli wykazu etatów na poszczególne miesiące 2018 r. stwierdzono, że faktyczna przeciętna liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełen etat wynosiła 61,62 etatu co w przeliczeniu na wartość odpisu wynosi 73 058,39 zł, tj. o 13,84 zł mniej niż wynika to z obliczeń dokonanych przez pracownika PUP. Powyższa różnica jest skutkiem zastosowanego w jednostce uproszczenia w wyliczaniu przeciętnej, miesięcznej liczby zatrudnionych polegające na tym, iż do obliczeń przyjmowano stan zatrudnienia nie uwzględniając przy tym ewentualnych zmian w zatrudnieniu występujących w trakcie danego miesiąca (pracownicy przyjęci do pracy w trakcie miesiąca lub pracownicy z którymi stosunek pracy w trakcie miesiąca został rozwiązany). Zaznaczyć należy, iż ustawa

i rozporządzenie o ZFŚS nie określają precyzyjnych zasad obliczania przeciętnej miesięcznej liczby zatrudnionych. Pomocne w tej kwestii mogą być jednak metody statystyczne rynku pracy i wynagrodzeń wskazywane przez Główny Urząd Statystyczny tj.:

1. Metoda średniej arytmetycznej – należy zsumować stan zatrudnienia (osób zatrudnionych na pełen etat oraz osób zatrudnionych w niepełnym etacie, po przeliczeniu na pełne etaty), w poszczególnych dniach pracy w miesiącu, łącznie z przypadającymi w tym miesiącu dniami wolnymi od pracy, niedzielami, świętami, przyjmując dla tych dni stan zatrudnienia z dnia poprzedniego i otrzymaną sumę podzielić przez liczbę dni w danym miesiącu.
2. Metoda średniej chronologicznej – należy dodać połowę stanu zatrudnienia na początek miesiąca, pełny stan zatrudniania w 15 dniu miesiąca oraz połowę stanu zatrudnienia w ostatni dniu miesiąca, a następnie otrzymaną w ten sposób sumę podzielić przez 2.
3. Metoda uproszczona – należy zsumować stan zatrudnienia z pierwszego oraz ostatniego dnia miesiąca i otrzymaną w ten sposób sumę podzielić przez 2.

Szczegółowe zasady tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz zasady gospodarowania i przyznawania środków z Funduszu określone zostały w PUP w Regulaminie wprowadzonym Zarządzeniem nr 1/10 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 4 stycznia 2010 r. Zgodnie z zapisami ww. regulaminu do korzystania ze środków Funduszu uprawnienie są:

- 1) pracownicy zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania, wyboru,
- 2) pracownicy przebywający na urloпах wychowawczych i macierzyńskich,
- 3) emeryci i renciści – byli pracownicy urzędu,
- 4) członkowie rodzin osób wymienionych w pkt 1 – 3.

Za członków rodzin uważa się:

- a) dzieci własne, przysposobione oraz przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, dzieci współmałżonka, wnuki i rodzeństwo na utrzymaniu osoby uprawnionej, o ile nie ukończyły 18 roku życia, a jeżeli pobierają naukę w formach szkolnych – do ukończenia nauki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia,
- b) osoby o których mowa w pkt 1 – niezależnie od wieku, w stosunku do których orzeczonej został znaczny stopień niepełnosprawności, jeżeli nie posiadają dochodów z pracy ani też świadczenia rentownego,
- c) **współmałżonka oraz osoby pozostające w faktycznym pożyciu prowadzące wspólne gospodarstwo domowe**

W myśl zapisów § 10 ww. regulaminu pracownik i **uprawnieni członkowie rodziny mogą korzystać ze środków Funduszu** na dofinansowanie do wypoczynku zorganizowanego w formie kolonii, obozów, zimowisk, rajdów i zielonych szkół, wczasów profilaktyczno – leczniczych, wypoczynku organizowanego przez pracowników we własnym zakresie (wczasy pod gruszą) raz w roku. W zakresie dofinansowania do wypoczynku we własnym zakresie, tzw. „wczasów pod gruszą”, kontrolującym udzielono dodatkowych wyjaśnień, zgodnie z którymi intencją przy tworzeniu powyższych zapisów regulaminu było stworzenie możliwości wnioskowania o dofinansowanie dla pracowników oraz dzieci (pkt. a) oraz b)) i taką praktykę stosuje się w kontrolowanej jednostce. Wobec powyższego należy uszczegółowić zapisy obowiązującego w PUP regulaminu w taki sposób aby jednoznacznie wyznaczały zakres osób uprawnionych do korzystania z poszczególnych form świadczeń wypłacanych ze środków ZFŚS.

W myśl § 8 ust. 2 Regulaminu ZFŚS wysokość dopłat do poszczególnych świadczeń, ustala się corocznie podczas pierwszego w roku posiedzenia Komisji i umieszcza w Tabeli Dofinansowania. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do protokołu nr 1/2018 z 12.01.2018 r. wysokość dofinansowania na 2018 r. przedstawia tabela:

Wysokość dochodu (brutto) przypadający na 1 osobę w rodzinie (w zł)	Wypoczynek organizowany przez pracowników we własnym zakresie	Zorganizowany wypoczynek dla dzieci w formie kolonii, obozów zimowisk, rajdów, zielonych szkół,	Wczasy profilaktyczno-lecznicze, pobyt w sanatorium na leczeniu lub rekonwalescencji,	Bilety wstępu na imprezy kulturalno-oświatowe i sportowo-rekreacyjne, ustalono w wysokości
do 1 000	280 zł	30%	30%	90%
1 000 – 2 000	210 zł	20%	20%	80%
powyżej 2000	140 zł	10%	10%	70%

W treści regulaminu nie wskazano od jakiej wartości należy wyliczyć wartości dofinansowań ustalonych jako wartości procentowe. Kontrolującym udzielono wyjaśnień, iż podstawą wyliczenia wartości dofinansowania jest wysokość poniesionych przez pracownika kosztów na podstawie przedłożonej przez niego kopii faktury.

Zauważa się, iż ustalenie wysokości dofinansowania procentowo od poniesionych wydatków (bez ograniczeń kwotowych) wypacza kryteria przyznawania świadczeń z ZFŚS określone w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu, natomiast przy tak ustalonym sposobie wyliczenia dofinansowania stawia się w uprzywilejowanej pozycji osoby które mogą z uwagi na wyższe dochody przedłożyć fakturę potwierdzającą poniesienie znacznych kosztów, przykładowo dot. wczasów profilaktyczno-leczniczych czy imprez kulturalnych i tym samym uzyskać korzystniejsze dofinansowanie niż osoby znajdujące się w gorszej sytuacji materialnej.

W związku z powyższym zapisy regulaminu należy doprecyzować w taki sposób, aby nie stwarzały wątpliwości co do wartości dofinansowania z których pracownicy mają prawo skorzystać z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 8 ust. 1 ww. ustawy.

W myśl zapisów art. 21 ust. 1 pkt. 67 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1387 z późn. zm.) w 2018 r. wolna od podatku dochodowego była wartość otrzymanych przez pracownika w związku z finansowaniem działalności socjalnej, o której mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rzeczowych świadczeń oraz otrzymanych przez niego w tym zakresie świadczeń pieniężnych, sfinansowanych w całości ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych, łącznie do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 1000 zł. Wyrывkowej kontroli poddano prawidłowość stosowania powyższego przepisu w zakresie świadczeń wypłaconych ze środków ZFŚS PUP w 2018 r. nie stwierdzając nieprawidłowości.

Wyrывkowemu sprawdzeniu poddano dokumenty dot. wypłaconych w 2018 r. świadczeń ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w konfrontacji z zapisami obowiązującego w jednostce regulaminu nie stwierdzając nieprawidłowości.

4.8. Zamówienia publiczne

Podstawą wydatkowania środków finansowych jest budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach, uchwalany corocznie przez Urząd Miasta Tychy, środki przyznane decyzją finansową przez ministra właściwego ds. pracy na finansowanie fakultatywnych zadań oraz środki z Europejskiego Funduszu Społecznego. Wydatkowanie środków w Powiatowym Urzędzie Pracy dokonywane jest w oparciu o przyjęte zasady i procedury udzielania zamówień publicznych uregulowane:

- Zarządzeniem Nr 7/14 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 7.02.2014 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu postępowania w sprawach o zamówienia publiczne, oraz udzielania zamówień o wartości szacunkowej poniżej 14 000 euro.
- Zarządzeniem Nr 12/14 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach z dnia 16.04.2014 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu postępowania w sprawach o zamówienia publiczne oraz udzielania zamówień o wartości szacunkowej poniżej 14 000 euro, w którym zmieniono zakres kwotowy stosowanego regulaminu na 30 000 euro. Pismem Prezydenta Miasta Tychy z dnia 17.01.2014 r., jednostka została zobligowana do dostosowania obowiązujących unormowań wewnętrznych w zakresie zamówień publicznych, stanowiących równowartość od 6 000 euro do wartości określonej w art. 4 ust 8 ustawy pzp, do założeń oraz schematu czynności i obiegu dokumentów opracowanych przez Wydział Zamówień Publicznych Urzędu Miasta w Tychach. Procedury

określone w obowiązującym w jednostce Regulaminie są zgodne z wytycznymi zawartymi w ww. piśmie, a uregulowane zostały w następującym układzie:

- dla zamówień o wartości poniżej 1 000 euro – wydatki dokonywane są na podstawie zatwierdzonego wniosku, po uzyskaniu potwierdzenia dotyczącego zapewnienia środków na realizację zamówienia,
- dla zamówień o wartości poniżej 6 000 euro, a powyżej 1 000 euro – przeprowadza się pisemne rozeznanie cenowe spośród min. 3 wykonawców,
- dla zamówień o wartości od 6 000 euro do 30 000 euro – stosowana jest procedura ogłoszenia na stronie BIP zamawiającego. Za najkorzystniejszą ofertę uważa się ofertę z najniższą ceną albo ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia. Ogłoszenie wyników następuje w trybie właściwym dla ogłoszenia o zamówieniu.

Zgodnie z regulaminem do 15 marca sporządzany jest zbiorczy harmonogram wydatków powyżej oraz poniżej kwoty 30 000 euro, które można zaplanować na dzień sporządzania harmonogramu, zatwierdzany przez Głównego Księgowego oraz kierownika zamawiającego. Przedłożony kontrolującym harmonogram plan wydatków na 2018 rok wskazuje wysokość zaplanowanych środków w rozbiciu na poszczególne obszary m.in.: zakup materiałów biurowych i środków czystości, prenumerata prasy, badania lekarskie pracowników i bezrobotnych, usługi BHP, telekomunikacyjne, pocztowe itp. równocześnie wskazując źródła ich finansowania. Do kontroli przedłożono także rejestry zamówień za 2018 r. dotyczące 3 zakresów kwotowych wskazanych w regulaminie.

Zgodnie z rejestrem zamówień w zakresie kwotowym poniżej 1 000 euro w 2018 roku 5-krotnie dokonano zakupu środków czystości. **Łączna kwota zakupów wyniosła 7 481,31 zł (6 082,30 zł netto) co wskazuje na wartość przekraczającą 1 000 euro, natomiast rozbicie zamówienia na 5 mniejszych spowodowało, że jednostka zastosowała „procedurę” właściwą dla zamówień nieprzekraczających kwoty 1 000 euro.** Z przedłożonego planu wydatków wynika, iż na zakup środków czystości przewidziano kwotę 8 000 zł, a wartość oszacowano na podstawie wydatków 2017 r., czyli jednostka określiła zapotrzebowanie oraz zabezpieczyła w planie środki na ten cel. **Powyższe wskazuje, iż zamówienia środków czystości na potrzeby jednostki dokonano niezgodnie z przyjętymi uregulowaniami przy zastosowaniu niewłaściwej procedury.**

W dniu 29 grudnia 2017 r. zawarto umowę nr DOA-MT-073-7/17 na realizację usług w zakresie badań lekarskich mających na celu stwierdzenie zdolności osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz badań profilaktycznych (wstępnych, okresowych i kontrolnych) pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w 2018 roku. Zgodnie z zapisami regulaminu złożenie wniosku o wyrażenie zgody na wydatkowanie środków finansowych poprzedza

opisanie przedmiotu zamówienia oraz oszacowanie jego wartości. We wniosku do zatwierdzenia wskazano, iż maksymalna kwota jaką zamawiający może przeznaczyć na realizację zamówienia wynosi 20 000 zł (z czego 2 000 zł będzie finansowane z budżetu jednostki, a 18 000 zł z Funduszu Pracy) i została ujęta w harmonogramie planowanych wydatków na rok 2018. Wyceny dokonano w oparciu o udzielone w poprzednim roku usługi z zakresu badań lekarskich oraz ilość zatrudnionych pracowników dla których przypada termin badań okresowych i kontrolnych w 2018 roku. Mimo, iż wartość zamówienia mieści się w przedziale kwotowym poniżej 6 000 euro, postępowanie przeprowadzono w trybie przewidzianym dla zamówień o wartości pomiędzy 6 000 - 30 000 euro, czyli na stronie BIP umieszczono ogłoszenie o zamówieniu. Jako kryterium oceny wskazano 100% cena, precyzując obligatoryjne wymagania stawiane dostawcy tj.: wpis do rejestru jednostek podstawowych służby medycyny pracy potwierdzony oświadczeniem wykonawcy oraz potwierdzenie wykonania przynajmniej 2 usług o wartości nie mniejszej niż 15 000 zł brutto każda w okresie ostatnich 3 lat. W wyznaczonym terminie wpłynęły 2 kompletne oferty złożone przez Szpital Miejski w Tychach oraz „Paprocany” Sp. z o.o. Wyboru dokonano w oparciu o ofertę z korzystniejszą ceną badań przedstawioną przez Szpital Miejski. Umowę podpisano na czas określony tj.: od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. wskazując że zamówienie będzie realizowane do kwoty odpowiadającej wartości rzeczywistej ilości wykonanych badań i nie przekroczy w tym okresie kwoty 20 000 zł. Rozrachunki dotyczące zawartej umowy w 2018 r. opiewały na łączną kwotę 16 716 zł (w tym: 1 424 zł sfinansowane ze środków budżetu, a 15 292 zł sfinansowane ze środków Funduszu Pracy). W przedziale kwotowym poniżej 6 000 euro, a powyżej 1 000 euro mieszczą się również wydatki jednostki na obsługę BHP i ppoż. W harmonogramie planowanych wydatków na 2018 r. zabezpieczono kwotę 4 800 zł netto (5 904 zł brutto). Postępowanie przeprowadzono zgodnie z zapisami regulaminu, kierując zapytanie do 3 wykonawców świadczących usługi będące przedmiotem zamówienia. W wyniku przeprowadzonego rozeznania otrzymano 3 oferty o tożsamym zakresie usług, ceny netto uzyskanych ofert wyniosły odpowiednio: 500 zł, 700 zł oraz 800 zł za miesiąc obsługi. Kontrolujące poinformowano, iż w związku z uzyskaniem ofert przekraczających wartość zabezpieczonych w planie wydatków przeprowadzono negocjacje cenowe z wykonawcą oferującym najniższą cenę. **W przedłożonej dokumentacji dotyczącej tego postępowania nie znajdowały się żadne notatki na potwierdzenie przeprowadzonych negocjacji.** W efekcie uzyskano niższą cenę i 2.01.2018 r. podpisano umowę nr DOA-WP-073-1/2018 na obsługę BHP i ppoż na okres 2.01-31.12.2018 r., w której wysokość miesięcznego wynagrodzenia ustalono na poziomie 492 zł brutto, a łączną wartość

wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy na poziomie 5 904 zł brutto. Rozrachunki dotyczące zawartej umowy w 2018 r. opiewały na łączną kwotę 5 904 zł.

Zgodnie z zapisami § 18 przyjętego regulaminu kierownik zamawiającego lub osoba przez niego upoważniona, na wniosek pracownika komórki merytorycznej, może podjąć decyzję o udzieleniu zamówienia po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą. W 2018 roku po upływie terminu umowy zawartej na obsługę prawną na rzecz Powiatowego Urzędu Pracy dyrektor jednostki wyraził zgodę na wydatkowanie środków finansowych o wartości szacunkowej wyrażonej w złotych stanowiącą równowartość kwoty od 6 000 euro do 30 000 euro poprzez udzielenie zamówienia w drodze negocjacji z jednym wykonawcą. We wniosku wskazano, iż kwota zamówienia została ujęta w harmonogramie wydatków na rok 2019 i 2020 i wynosi na każdy rok 30 731,71 zł netto (37 800 zł brutto), a wyceny dokonano na podstawie wydatków poniesionych na obsługę prawną w latach 2017-2018. W wymaganiach stawianych wykonawcy wskazano posiadanie uprawnień do wykonywania określonej działalności, posiadanie doświadczenia w obsłudze prawnej: jednostek samorządu terytorialnego lub ich jednostek organizacyjnych, powiatowego urzędu pracy, projektów z zakresu aktywizacji zawodowej oraz dysponować odpowiednim potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia. Uzasadniając udzielenie zamówienia w drodze negocjacji z jednym wykonawcą wskazano, że zasadne jest zapewnienie w sposób ciągły i niezakłócony profesjonalnej obsługi prawnej jednostki z uwagi na aktualnie obowiązujące procedury związane z ochroną danych osobowych oraz doświadczenie wykonawcy w obsłudze podmiotów z sektora finansów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem Powiatowego Urzędu Pracy. Wobec powyższych argumentów obsługę prawną jednostki powierzono Kancelarii dotychczas świadczącej obsługę prawną. Protokół z wyboru oferty został sporządzony 27.12.2018 roku i zatwierdzony przez dyrektora jednostki. Należy podkreślić, że istotą każdego rodzaju negocjacji jest przekazanie wykonawcy zaproszenia, w którym zamawiający przekazuje informacje niezbędne do przeprowadzenia postępowania, w tym istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, ogólne warunki umowy, wzór umowy czy też kwestie wynagrodzenia. W kolejnym etapie zamawiający i zaproszony wykonawca, prowadzą negocjacje w celu ustalenia postanowień umowy w sprawie zamówienia publicznego. W przedłożonej do kontroli dokumentacji znajduje się wniosek o wyrażenie zgody na wydatkowanie środków finansowych, wniosek o powołanie komisji oraz protokół z wyboru oferty, brak jest natomiast jakichkolwiek dokumentów potwierdzających faktyczne przeprowadzenie negocjacji. W dniu 2.01.2019 r. zawarto umowę na obsługę z terminem realizacji umowy w okresie od dnia 2 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. ustalając miesięczną kwotę wynagrodzenia na poziomie 3 150 zł brutto miesięcznie.

Umowa została aneksowana z dniem 6.06.2019 r. w zakresie zwiększenia obowiązków powierzonych kancelarii, tj.:

- pomocy prawnej oraz nadzoru nad windykacją i egzekucją należności administracyjnych,
- prowadzenia spraw sądowych, egzekucyjnych, administracyjnych, jak również spraw w postępowaniu polubownym i arbitrażowym,
- informowania o uchybieniach w działalności urzędu w zakresie przestrzegania prawa i skutkach tych uchybień,

oraz ustaleń finansowych, tj. zwiększenia miesięcznego wynagrodzenia do wysokości 4 650 zł brutto. Łączna wartość przedmiotu aneksowanej umowy opiewa na kwotę 104 100 zł. Zgodnie z Zarządzeniem nr 0050/182/19 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 31 maja 2019 r., w sprawie ustalenia zmian planu dochodów i wydatków budżetu miasta Tychy na 2019 r. w układzie do działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej, jednostka uzyskała zwiększenie planu finansowego w § 4300 Zakup usług pozostałych.

Na powyższych ustaleniach protokół zakończono.

Protokół składa się z 48 stron kolejno ponumerowanych i zaparafowanych przez osoby uczestniczące w postępowaniu kontrolnym.

Niniejszy protokół podlega publikacji w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z postanowieniami:

- art. 6 ust. 1 pkt. 4 lit a) tiret drugie z zastrzeżeniem art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1429).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które po uprzednim odczytaniu podpisano. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w kontrolowanej jednostce, tj. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach.

5. Pouczenie:

Dyrektor kontrolowanej jednostki mgr [REDACTED] została poinformowana o prawie do złożenia w ciągu 7 dni od daty podpisania niniejszego protokołu dodatkowych wyjaśnień i uwag co do treści protokołu do Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy.

Tychy, dnia 1.10.2019 r.

Protokół podpisały następujące osoby:

Lp.	Imię i nazwisko, Stanowisko	Podpis i pieczęć
1.	[REDACTED] – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach	/-/ [REDACTED]
2.	[REDACTED] – Główna Księgowa Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach	/-/ [REDACTED]
3.	[REDACTED] – Główny Specjalista Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy	/-/ [REDACTED]
4.	[REDACTED] – Inspektor Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy	/-/ [REDACTED]